

Bosna i Hercegovina
Regulatorna agencija za komunikacije

Босна и Херцеговина
Регулаторна агенција за комуникације

Bosnia and Herzegovina
Communications Regulatory Agency

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ REGULATORNE AGENCIJE ZA
KOMUNIKACIJE ZA 2018. GODINU**

Mart, 2019. godine

SADRŽAJ

I UVODNE NAZNAKE	5
II AKTIVNOSTI IZ PODRUČJA EMITOVANJA, TELEKOMUNIKACIJA, UREĐENJA RADIOFREKVENCIJSKOG SPEKTRA, MONITORINGA I PODRUČJA PRAVNIH, FINANSIJSKIH I OPĆIH POSLOVA.....	6
1. PODRUČJE EMITOVANJA	6
1.1. Dozvole iz područja emitovanja.....	6
1.1.1 Korisnici dozvola za televizijsko i radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije.....	6
1.1.2 Korisnici Dozvole za televizijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža	7
1.1.3 Saglasnosti za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev	7
1.1.4 Korisnici Dozvole za radijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža	8
1.1.5 Korisnici dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.....	10
1.2 Prigovori i slučajevi.....	10
1.3 Praćenje obaveza u vezi s evropskim djelima i evropskim djelima nezavisnih producenata..	11
1.4 Aktivnosti u vezi s Općim izborima u Bosni i Hercegovini 2018. godine	11
1.5 Aktivnosti u vezi s medijskom pismošću	12
1.6 Učešće u projektu Evropske unije i Vijeća Evrope – „Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi (JUFREX).....	12
2. PODRUČJE TELEKOMUNIKACIJA	13
2.1. Fiksna telefonija	13
2.1.1. Korisnici dozvola za javnog operatora fiksne telefonije	13
2.1.2. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksne javnih telefonskih usluga	13
2.1.3. Razvoj usluga fiksne telefonije	14
2.2. Mobilne komunikacije.....	16
2.2.1. Korisnici dozvola za pružanje GSM/UMTS usluga	16
2.2.2. Registrovani pružaoci mobilnih telefonskih usluga	16
2.2.3. Razvoj usluga mobilne telefonije	16

2.2.4. Razvoj UMTS mreža	20
2.3. Javni mrežni operatori	21
2.3.1. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža.....	21
2.3.2. Problematika građenja i rada javnih telekomunikacijskih mreža	22
2.4. Usluga pristupa Internetu	22
2.4.1. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu	22
2.4.2. Razvoj usluga pristupa Internetu	22
2.5. Numeracija	24
2.5.1. Izrada i primjena regulatornog okvira za telefonsku numeraciju	24
2.5.2. Prenosivost telefonskih brojeva.....	25
2.6. Interkonekcija.....	25
2.7 Analiza tržišta.....	27
2.8. Regulacija cijena	27
2.8.1. Rebalans cijena govornih telefonskih usluga u BiH.....	27
2.8.2. Implementacija Sporazuma o regionalnom roamingu.....	27
2.8.3. Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo	28
2.9 Zaštita krajnjih korisnika.....	29
2.10. Realizacija obaveza zakonitog presretanja.....	30
3. PODRUČJE UPRAVLJANJA RADIOFREKVENCIJSKIM SPEKTROM	30
3.1 Fiksna služba	30
3.1.1 Mikrotalasni linkovi	30
3.1.2 Aktivnosti na licenciranju MMDS sistema u opsegu 11.7-12.5 GHz	34
3.1.3 Aktivnosti na licenciranju frekvencijskog opsega 410.00-415.85/420.00-425.85 MHz za pružanje usluga fiksne govorne telefonije i prijenosa paketa podataka	34
3.2 Satelitska služba	34
3.3 Mobilna služba	35
3.3.1 Kopnena mobilna služba	35
3.4 Vazduhoplovna, pomorska služba i služba radioterminacije i radionavigacije.....	37
3.5 Radiodifuzna služba	37
3.5.1 Analogna radiodifuzija – radio.....	37
3.5.2 Analogna radiodifuzija - TV	39
3.5.3 Srednjetalasna radiodifuzija	41
3.5.4 Digitalna radiodifuzija – TV	41

3.6 Radioamaterska služba	41
3.7 Međunarodna koordinacija frekvencija	42
3.7.1 Međunarodna koordinacija	42
3.8 Regulatorna iz oblasti upravljanja spektrom	45
3.9 Ekonomski aspekt upravljanja radiofrekvencijskim spektrom.....	46
4. PODRUČJE ZA RADIOMONITORING, INFORMACIJSKO-TEHNIČKU PODRŠKU I KONTROLU POŠTIVANJA USLOVA DOZVOLA	48
4.1 Odjeljenje za radiomonitoring	48
4.1.1 Mreža radiomonitoring stanica u Bosni i Hercegovini.....	48
4.1.2 Učešće u aktivnostima CEPT	48
4.1.3 Regulatorna u oblasti mjerenja i kontrole radiospektra	49
4.2 Odjeljenje za kontrolu poštivanja uslova dozvole.....	49
4.3.....	49
4.3.1 Hardverska/mrežna infrastruktura	49
4.3.2 Softveri	50
5. PODRUČJE PRAVNIH, FINANSIJSKIH I OPĆIH POSLOVA.....	50
5.1 Podaci o ostvarenim prihodima	50
5.2 Podaci o ostvarenim rashodima.....	51
5.3 Revizija materijalno-finansijskog poslovanja Agencije.....	51
5.4 Sektor za pravne poslove.....	55
III ORGANIZACIJSKA STRUKTURA AGENCIJE.....	57
IV AKTIVNOSTI VIJEĆA AGENCIJE U 2018. GODINI.....	58

I UVODNE NAZNAKE

Rad Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine (u nastavku teksta: Agencija) u 2018. godini bio je usmjeren ka realizaciji aktivnosti u područjima telekomunikacija, emitovanja i upravljanja radiofrekvencijskim spektrom.

U Području telekomunikacija, Agencija je tokom 2018. godine nastavila provođenje aktivnosti u vezi s postupkom analiza relevantnih tržišta s ciljem procjene ostvarenog stepena efikasnosti tržišta telekomunikacija. S tim u vezi, završena je analiza Tržišta poziva koji završavaju u individualnim fiksnim mrežama (terminacija poziva) – veleprodajni nivo (Tržište 3). Nadalje, urađena je analiza maloprodajnog tržišta distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, s tim da se kompletan proces završavanja postupka planira u narednoj godini.

U periodu izvještavanja nastavljena je realizacija važne regulatorne aktivnosti koja se odnosi na uvođenje obaveze odvajanja računovodstvenih evidencija i nadzora cijena i troškovnog računovodstva, radi obezbjeđivanja ravnopravnih i transparentnih kriterijuma koje operatori sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu trebaju da primjene prilikom raspodjele troškova na usluge koje pružaju. S tim u vezi, u toku 2018. godine Agencija je usvojila *Pravilo 88/2018 o odvojenom računovodstvu* i nastavila s realizacijom II faze Projekta, pokrenutog prethodnih godina.

Pored toga, Agencija je izradila i dostavila Vijeću ministara BiH na usvajanje prijedlog Odluke o dozvolama za 4G mrežu, kojom će se utvrditi pod kojim uslovima će Agencija izdati LTE (Long Term Evolution – Sistemskih pokretnih komunikacija novije generacije) dozvole postojećim licenciranim mobilnim operatorima u Bosni i Hercegovini, a kojom će biti utvrđena cijena, način i postupak plaćanja dozvola kao i namjena uplaćenih sredstava.

U Području emitovanja, nastavljeno je s primjenom regulative koja je već usklađena s evropskim pravnim okvirom, te omogućava pluralizam medija i pravo na pristup programskim sadržajima svim građanima u Bosni i Hercegovini. U 2018. godini, izrečena je 51 izvršna mjera po osnovu utvrđenog kršenja relevantnih odredbi primjenjivih pravila i kodeksa Agencije, Zakona o komunikacijama i Izbornog zakona BiH, te Pravilnika o medijskom predstavljanju aktivnosti političkih subjekata od dana raspisivanja izbora da dana održavanja izbora, i to: 16 kršenja Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija, 8 kršenja Kodeksa o komercijalnim komunikacijama, 20 kršenja odredbi pravila i propisa koji se odnose na uslove dozvole za emitovanje i Zakona o komunikacijama, 7 kršenja odredbi Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju aktivnosti političkih subjekata od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora. Pored toga, Agencija je provela javni poziv za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa za radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije u VHF opsegu 87.5 – 108 MHz i izdato je 8 novih Općih dozvola za radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije.

Kao i prethodnih godina, jedna od ključnih aktivnosti Agencije predstavljao je proces prelaska s analognog na digitalno emitovanje, kako Bosna i Hercegovina ne bi ostala jedina zemlja u Evropi u kojoj se zemaljsko TV emitovanje vrši isključivo putem analogne tehnologije. S tim u vezi, Agencija je u 2018 godini usvojila *Pravilo 90/2018 o pružanju usluga upravljanja elektronskim komunikacionim mrežama u digitalnoj zemaljskoj radiodifuziji*, čime su definisani uslovi i postupak dodjele Dozvole za operatora Multipleksa C. Realizacija ostalih aktivnosti isključivo je zavisila od drugih institucija uključenih u proces prelaska s analognog na digitalno emitovanje.

Predrag Kovač

Generalni direktor

II AKTIVNOSTI IZ PODRUČJA EMITOVANJA, TELEKOMUNIKACIJA, UREĐENJA RADIOFREKVENCIJSKOG SPEKTRA, MONITORINGA I PODRUČJA PRAVNIH, FINANSIJSKIH I OPĆIH POSLOVA

1. PODRUČJE EMITOVANJA

Sektori iz područja emitovanja u protekloj godini realizovali su aktivnosti iz sljedećih oblasti:

1.1. Dozvole iz područja emitovanja

1.1.1. Korisnici dozvola za televizijsko i radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije

1.1.2. Korisnici Dozvole za televizijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža

1.1.3. Saglasnost za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev

1.1.4. Korisnici Dozvole za radijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža

1.1.5. Korisnici dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

1.2. Prigovori i slučajevi

1.3. Praćenje obaveza u vezi s evropskim djelima i evropskim djelima nezavisnih producenata

1.4. Aktivnosti u vezi s Općim izborima u Bosni i Hercegovini 2018. godine

1.5. Aktivnosti u vezi s medijskom pismenošću

1.6. Učešće u projektu Evropske unije i Vijeća Evrope – „Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi (JUFREX)

1.1. Dozvole iz područja emitovanja

1.1.1 Korisnici dozvola za televizijsko i radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije

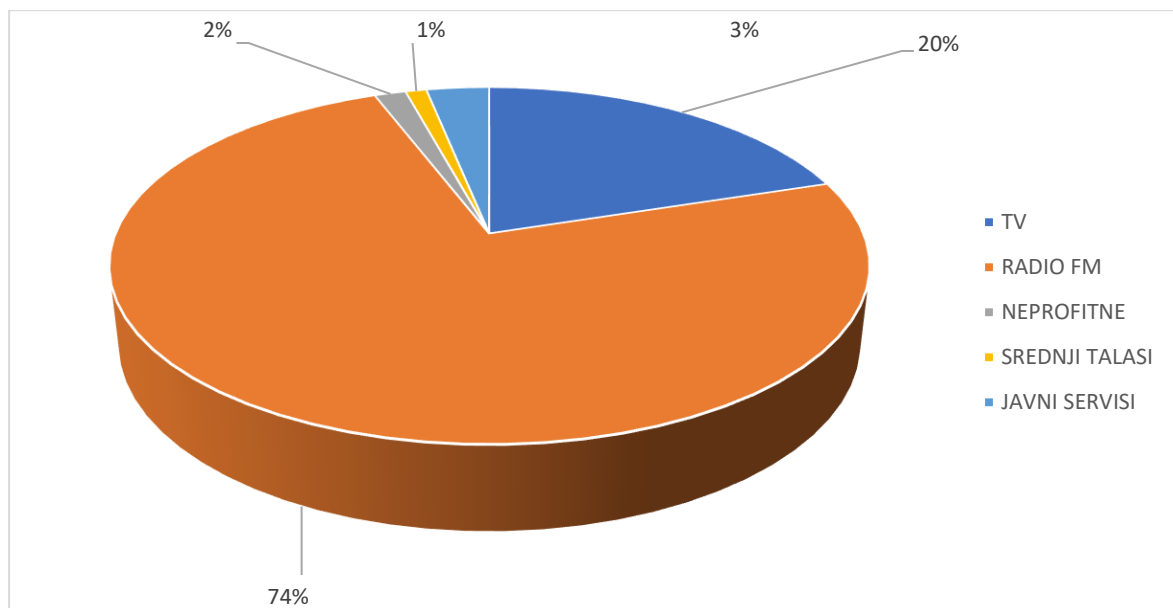
U toku 2018. godine Agencija nije izdavala nove Dozvole za televizijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije. Jedna dozvola (RTM) je oduzeta na ime utvrđenog kršenja primjenjivih pravila i propisa. Zaključno sa 31.12.2018. godine, pored javnih RTV servisa Bosne i Hercegovine, djeluje 38 korisnika Dozvole za televizijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije.

U toku 2018. godine Agencija je provela javni poziv za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa za radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije u VHF opsegu 87.5 – 108 MHz. Izdato je 8 novih Općih dozvola za radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije (“DiV Radio” PRIJEDOR, Mostarska panorama, NARODNI RADIO ŠIPOVO, PST radio, Radio Bosanski Petrovac, RADIO MILJACKA, RADIO PADRINO i TREND radio), dok je oduzeto 5 dozvola (Radio Ritam Banja Luka, Radio Ritam Mostar, Radio Ritam Sarajevo, Radio Mostar i Radio Istočno Sarajevo) na ime utvrđenog kršenja primjenjivih pravila i propisa.

Pored javnih RTV servisa Bosne i Hercegovine, trenutno djeluje 142 korisnika Opće dozvole za radijsko emitovanje, od čega 2 na srednjim talasima. Pored toga, zaključno sa 31.12.2018. godine djeluju ukupno 3 korisnika Dozvole za neprofitni radio.

Tabela 1. Ukupan broj korisnika dozvola za televizijsko i radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije

TV	RADIO			JAVNI SERVIS (radio i TV)
	Opća dozvola za radijsko emitovanje (FM)	Opća dozvola za radijsko emitovanje (srednji talasi)	Neprofitni radio	
38	140	2	3	6

Slika 1. Prikaz korisnika dozvola za televizijsko i radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije

1.1.2 Korisnici Dozvole za televizijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža

Zaključno sa 31.12.2018. godine, djeluje 51 korisnik Dozvole za televizijsko emitovanje koje se vrši putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža. Od ukupnog broja izdatih dozvola, 6 korisnika je u javnom, a 45 u privatnom vlasništvu.

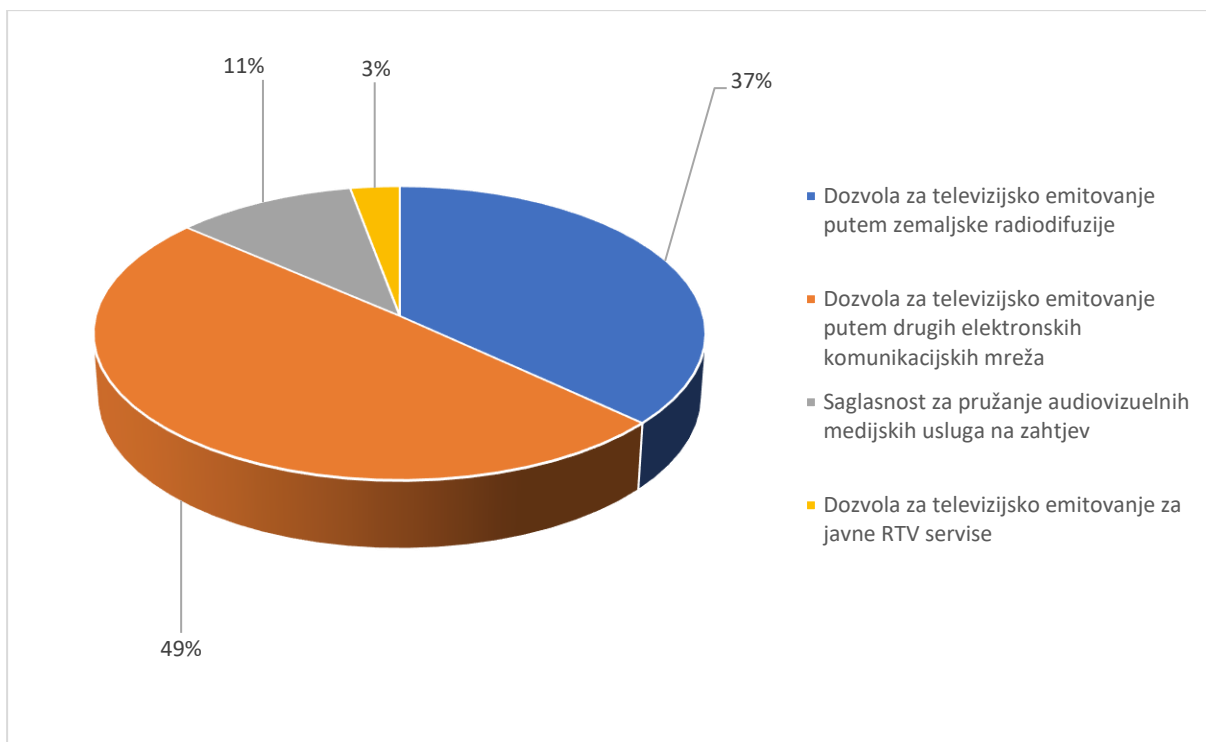
U skladu s Pravilom 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga, u toku 2018. godine izdato je 9 novih Dozvola za televizijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža, dok je 5 dozvola oduzeto zbog kršenja relevantnih pravila i propisa, a 1 dozvola je prestala važiti na zahtjev korisnika.

1.1.3 Saglasnosti za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev

U skladu s Pravilom 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga, u toku 2018. godine nisu izdate nove Saglasnosti za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev. Zaključno sa 31.12.2018. godine, djeluje 11 korisnika ove Saglasnosti, od čega 2 u javnom, a 9 u privatnom vlasništvu.

Na osnovu prikazanih podataka, ukupan broj pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga iznosi 103.

Njihova struktura u odnosu na vrstu dozvole izgleda kako slijedi:

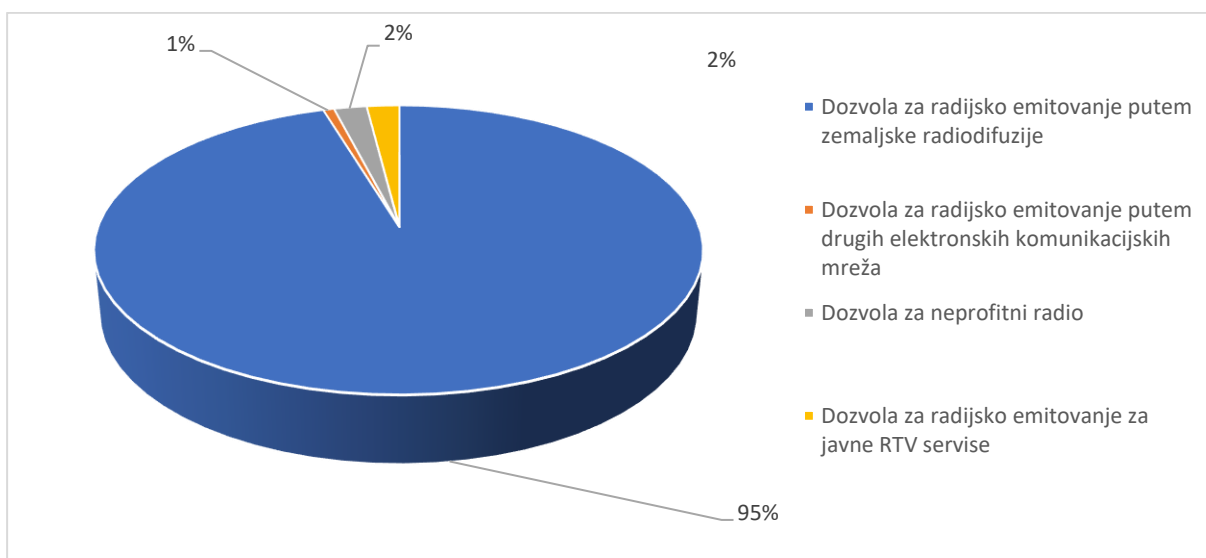
Slika 2. Pružaoци audiovizuelnih medijskih usluga u odnosu na vrstu dozvole

1.1.4 Korisnici Dozvole za radijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža

U skladu s Pravilom 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija, a zaključno sa 31.12.2018. godine, djeluje 1 korisnik Dozvole za radijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža.

Na osnovu prikazanih podataka, broj pružalaca medijskih usluga radija iznosi 149.

Njihova struktura u odnosu na vrstu dozvole izgleda kako slijedi:

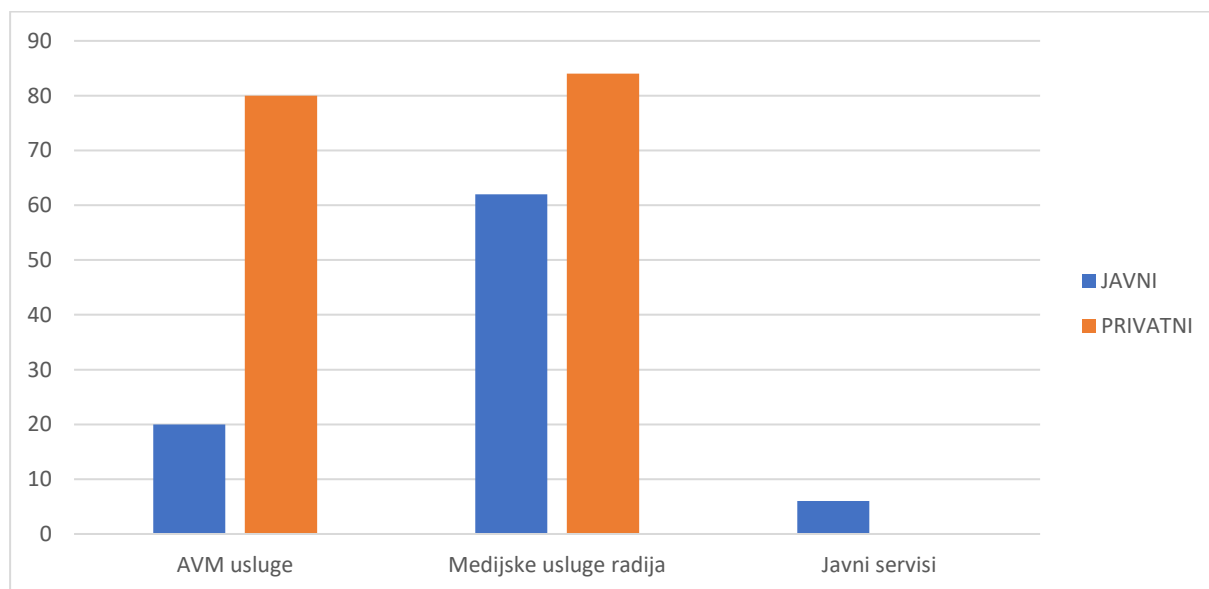

Slika 3. Pružaoci medijskih usluga radija u odnosu na vrstu dozvole

U tabeli i dijagramu koji slijede, dat je prikaz statusa korisnika dozvola u oblasti pružanja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u 2018. godini na osnovu vlasničke strukture pravnih lica korisnika dozvola (privatne i javne).

Tabela 2. Status korisnika dozvole u oblasti pružanja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (javne i privatne stanice)

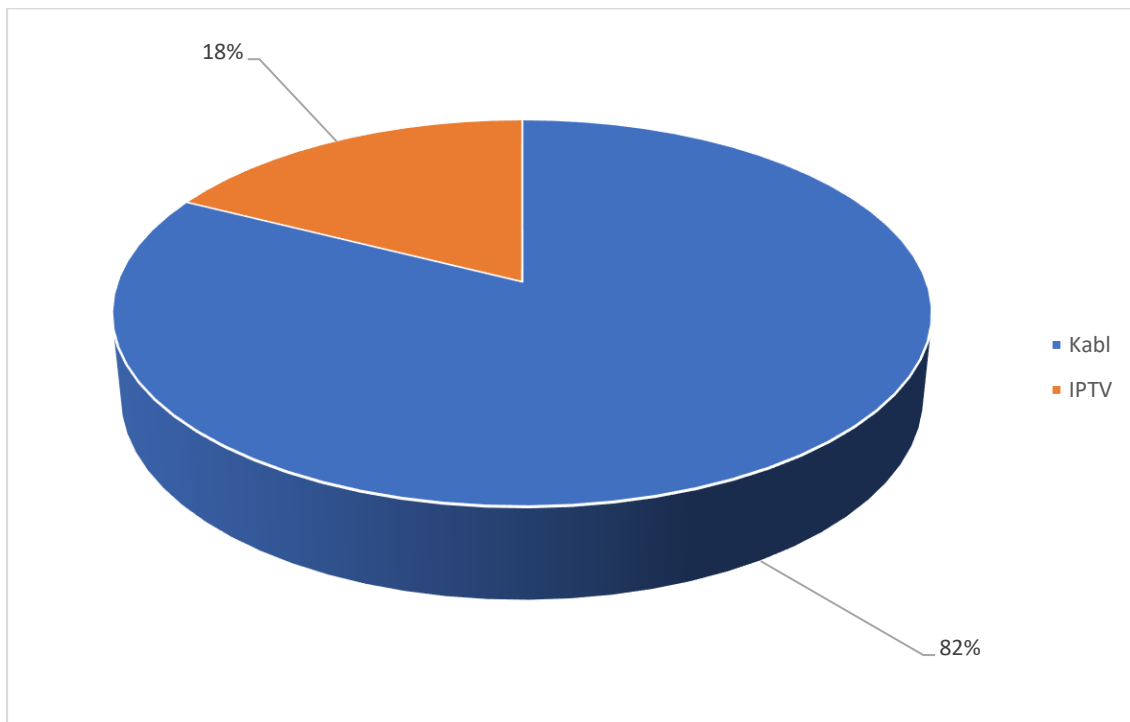
Status	Pružaoци audiovizuelnih medijskih usluga			Pružaoци medijskih usluga radija				Javni servis (radio i TV)
	Dozvola za televizijsko emitovanje putem zemaljske radiodifuzije	Dozvola za televizijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža	Saglasnost za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev	Opća dozvola za radijsko emitovanje (FM)	Opća dozvola za radijsko emitovanje (srednji talasi)	Dozvola za radijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunik. mreža	Neprofitni radio	
Javne	12	6	2	62	-	-	-	6
Privatne	26	45	9	78	2	1	3	

Slika 4. Status korisnika dozvole u oblasti pružanja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (javne i privatne stanice)

1.1.5 Korisnici dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

U skladu s Pravilom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, u toku 2018. godine izdate su 3 nove Dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a 1 dozvola je prestala da važi na zahtjev korisnika. Zaključno sa 31.12.2018. godine, ukupan broj korisnika dozvole za distribuciju je 40, od čega je 33 putem kabla (jedan korisnik dozvole pruža usluge putem kablovske mreže i usluge putem satelita (DTH), te 7 putem IPTV platforme (jedan korisnik dozvole pruža usluge putem IPTV mreže i putem satelita DTH). Ukupan broj pretplatnika zaključno sa 31.12.2018. iznosi 816585.

Slika 5. Način distribucije korisnika dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

1.2 Prigovori i slučajevi

Od ukupnog broja procesuiranih slučajeva iz oblasti emitovanja u 2018. godini, u 51 slučaju izrečene su izvršne mjere po osnovu utvrđenog kršenja relevantnih odredbi primjenjivih pravila i kodeksa Agencije, Zakona o komunikacijama i Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju aktivnosti političkih subjekata od dana raspisivanja izbora da dana održavanja izbora, kako slijedi:

- 16 kršenja Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija;
- 8 kršenja Kodeksa o komercijalnim komunikacijama;
- 20 kršenja odredbi pravila i propisa koji se odnose na uslove dozvole za emitovanje i Zakona o komunikacijama;
- 7 kršenja odredbi Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju aktivnosti političkih subjekata od dana raspisivanja izbora da dana održavanja izbora.

Od ukupnog broja izrečenih kazni, u 17 slučajeva utvrđenog kršenja izrečene su novčane kazne u ukupnom iznosu od 181.500,00 KM, te 19 pismenih i 3 usmena upozorenja, 3 suspenzije dozvole i 9 oduzimanja dozvola, što uključuje i oduzimanje određenih frekventnih resursa.

Broj i vrsta izvršnih mjera u 2018. godini:

Vrsta kazne	Broj izvršnih mjera
Novčane kazne	17 (181.500 KM)
Pismena upozorenja	19
Usmena upozorenja	3
Suspenzija	3
Oduzimanje dozvole	9
Ukupno	51

1.3 Praćenje obaveza u vezi s evropskim djelima i evropskim djelima nezavisnih producenata

U skladu s odredbama Pravila 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga, te u skladu sa Instrukcijom o načinu izvještavanja o udjelu evropskih djela i evropskih djela nezavisnih producenata u programskim sadržajima, Agencija je propisala obavezu korisnicima dozvola za televizijsko emitovanje da, na način i u formi propisanoj za to pripremljenim obrascem, vode evidenciju o udjelu evropskih djela i evropskih djela nezavisnih producenata u svojim programskim sadržajima.

Agencija je po službenoj dužnosti, u skladu s relevantnim propisima, odredila šesnaest korisnika dozvola, koji imaju obavezu dostavljanja izvještaja Agenciji. To su: BHT1, RTRS, FTV, Alternativna televizija (ATV), FACE TV, Aljazeera Balkans, TV TK, TV USK, TV SA, TV Goražde, TV BN, TV BN SAT, Pink BH, TV Hayat, TV 1 i OBN.

Uvidom u dostavljene podatke, Agencija je zaključila da je stanje u vezi s ovim obavezama na zadovoljavajućem nivou, uz izvjesne tehničke probleme, kao što su pravilna identifikacija evropskih djela nezavisnih producenata.

1.4 Aktivnosti u vezi s Općim izborima u Bosni i Hercegovini 2018. godine

Područje emitovanja je 2018. godine realizovalo aktivnosti u vezi s praćenjem predizborne kampanje za Opće izbore u BiH, a koji su održani 07.10.2018. godine. Pored redovnih izbornih aktivnosti, Agencija je, vodeći računa o interesu javnosti Bosne i Hercegovine, u skladu s predloženim planom aktivnosti, sprovela i dodatne aktivnosti, kao što su monitoring centralnih vijesti i drugih debatnih i ostalih informativno-političkih programa osam TV stanica. Agencija je kao najznačajnije stanice za monitoring izabrala sljedeće: TV 1, FTV, BHT1, TVRS, BN, Hayat i ATV. Predmetom monitoringa je naknadno bila i TV Alfa nakon primljenog prigovora.

Od ukupno 10 slučajeva potencijalnog kršenja relevantnih pravila i propisa, 3 postupka su pokrenuta na osnovu analize dostavljenih izvještaja, 6 na osnovu rezultata monitoringa rađenog tokom izborne kampanje, te 1 na osnovu zaprimljenog prigovora.

Na osnovu utvrđenih kršenja Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata od dana raspisivanja Izbornog zakona do dana održavanja Izbornog zakona u 2018. godini, izrečeno je ukupno 7 izvršnih mjera od kojih 2 usmena upozorenja, 3 pismena upozorenja i dvije novčane kazne u ukupnom iznosu od 10.000,00 KM. Određeni slučajevi, koji su pokrenuti u 2018., nastavljaju se u 2019. godini, zbog mogućnosti korištenja zakonske instance usmene rasprave, te isti nisu obuhvaćeni Izvještajem za 2018. godinu.

1.5 Aktivnosti u vezi s medijskom pismenošću

Medijska pismenost se generalno definiše kao sposobnost pristupanja medijima, razumijevanja i kritičkog procjenjivanja različitih aspekata medija i medijskih sadržaja. Medijska pismenost se odnosi na sve medije, uključujući televiziju i film, radio i snimljenu muziku, štampane medije, Internet i druge, nove digitalne komunikacijske tehnologije. To je temeljna kompetencija ne samo za mladu generaciju, već i za odrasla i starija lica, za roditelje, učitelje i medijske profesionalce. Medijska pismenost danas se smatra važnim faktorom za aktivno građanstvo u današnjem informacijskom društvu. Promocija medijske pismenosti zahtijeva angažman različitih učesnika, kao što su nadležna ministarstva, regulator, industrija, akademska zajednica i nevladin sektor.

Primarna uloga regulatornih tijela u vezi s medijskom pismenošću se ogleda u realizaciji aktivnosti u saradnji s različitim akterima na ovom polju, provođenju istraživanja relevantnih podataka i davanju sveukupne podrške procesu. Slijedeći novije prakse i trendove u Evropi, Agencija je poduzela nekoliko aktivnosti na polju unapređenja medijske pismenosti i podizanja svijesti o odgovornom i sigurnom korištenju svih medijskih usluga, kako samostalno, tako i u saradnji s drugim akterima.

Jedna od tih aktivnosti je uključivala i izradu video spota čiji je sadržaj bio usmjeren na podizanje svijesti o mogućem uticaju televizijskih sadržaja na djecu, kao i o potrebi roditeljskog nadzora nad vrstom sadržaja koju djeca prate putem televizijskih programa.

Također, izvršena je priprema brošure o djeci i medijskim sadržajima i klasifikaciji, koja ukazuje na osnovne preporuke u vezi s djecom i medijima, daje savjete roditeljima na šta da obrate pažnju, daje savjete djeci i nastavnicima, te pojašnjava regulatornu zaštitu s posebnim akcentom na sistem klasifikacije programskih sadržaja. Brošura će biti distribuisana obrazovnim ustanovama, te ostalim relevantnim akterima.

1.6 Učešće u projektu Evropske unije i Vijeća Evrope – „Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi (JUFREX)“

U sklopu navedenog projekta, pored niza aktivnosti, zajedničkim naporima predstavnika regulatornih tijela iz BiH, Hrvatske, Crne Gore, Srbije, Makedonije, Albanije i Kosova, pripremljena je i objavljena publikacija „Medijska regulatorna tijela i govor mržnje“.

Ovom publikacijom želi se doprinijeti boljem razumijevanju pojma govora mržnje, ponuditi polazna osnova za pripremu preporuka i mehanizama za borbu protiv takvog govora, te u tom smjeru omogućiti dalje aktivnosti i inicijative.

Publikacija se osvrće na govor mržnje u javnom diskursu, sadrži slučajeve govora mržnje u zemljama sudionicama ovoga projekta te preporuke i zaključke, koji, osim aktivnosti koje se odnose na nadležnosti nezavisnih regulatornih tijela u vezi s izricanjem sankcija protiv korisnika dozvola, ukazuju i na druge mehanizme njihovog djelovanja koji doprinose sprječavanju govora mržnje. Mehanizmi se zasnivaju na transparentnosti, profesionalnosti, odgovornosti, inkluzivnosti, saradnji s relevantnim institucionalnim tijelima/organizacijama na nacionalnom i međunarodnom nivou. Medijska pismenost identifikovana je kao sve važnije područje rada regulatornih tijela i njihovog doprinosa podizanju svijesti i razumijevanja medijskih standarda, uključujući i one koji se odnose na govor mržnje. U cilju unapređenja znanja u ovoj oblasti u Bosni i Hercegovini, dva aneksa sadržana u publikaciji odnose se na pregled pravnog okvira zemalja sudionica, te na relevantnu sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava.

2. PODRUČJE TELEKOMUNIKACIJA

2.1. Fiksna telefonija

2.1.1. Korisnici dozvola za javnog operatora fiksne telefonije

Operatori koji posjeduju Dozvolu za javnog operatora fiksne telefonije su:

1. JP BH Telecom d.d. Sarajevo (BH Telecom);
2. Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka (Telekom Srpske) i
3. JP Hrvatske Telekomunikacije d.d. Mostar (HT Mostar).

Sva tri operatora imala su monopol na tržištu fiksne telefonije u područjima pokrivenim njihovom fiksnom mrežom do 2006. godine, kada se sklapaju prvi interkonekcijski ugovori s novim alternativnim operatorima, pružaocima javnih fiksnih telefonskih usluga.

Nakon pojave novih operatora na tržištu, Agencija je vršila procjenu tržišne snage svakog operatora u odnosu na tržište telekomunikacija u Bosni i Hercegovini i donosila Listu operatora sa značajnom tržišnom snagom na pojedinačnim tržištima usluga u fiksnoj i mobilnoj telefoniji, kao i na tržištu iznajmljenih linija. Za 2018. godinu vrijedila je Lista operatora sa značajnom tržišnom snagom objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 73/12 od 18.09.2012. godine i prema njoj, ova tri operatora bili su operatori sa značajnom tržišnom snagom na tržištu usluga u fiksnoj telefoniji u Bosni i Hercegovini i za 2018. godinu.

2.1.2. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga

U 2018. godini Agencija je dodijelila jednu dozvolu za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga društvu "DETEL" d.o.o. Sarajevo. Od zahtjeva za dodjelu dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga su odustala tri društva, i to "RAYSTORM BH" d.o.o. Sarajevo, "SIOL" d.o.o. Sarajevo i "TXTV" d.o.o. Tuzla. Krajem 2018. godine, Agencija je vodila dva postupka razmatranja aplikacija za dodjelu dozvola koje su podnijela društva "MISSNET" d.o.o. Bihać i "VERITEL" d.o.o. Ugljevik.

Kao rezultat ovakvih kretanja, na kraju 2018. godine na tržištu BiH je djelovalo 12 (dvanaest) davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga. U poređenju s brojem operatora u 2017., koji je iznosio 11, broj operatora je povećan za 1.

Slijedi pregled operatora nosilaca Dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga, zaključno sa 31.12.2018. godine.

Tabela 3. Pregled operatora nosilaca Dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga

R. br.	Naziv kompanije	Adresa
1.	AKT.ONLINE d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića br. 1 71000 Sarajevo
2.	AUSTROFON d.o.o. Tuzla	Trg Slobode br. 16 75000 Tuzla
3.	BLICNET d.o.o. Banja Luka	Majke Jugovića br. 25 78000 Banja Luka

4.	ELTA-KABEL d.o.o. Doboj	Dobojske brigade bb 74000 Doboj
5.	EUROPRONET BOSNIA d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića br. 1 71000 Sarajevo
6.	DETEL d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića br. 1 71000 Sarajevo
7.	LOGOSOFT d.o.o. Sarajevo	Igmanska br. 9 71000 Sarajevo
8.	M&H COMPANY d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića br. 216 71000 Sarajevo
9.	TELEMACH d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića br. 216 71000 Sarajevo
10.	TELRAD NET d.o.o. Bijeljina	Srpske vojske bb 76300 Bijeljina
11.	T3 d.d. Sarajevo	Tvornička br. 3 71000 Sarajevo
12.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića br. 1 71000 Sarajevo

2.1.3. Razvoj usluga fiksne telefonije

U pogledu cijena govornih telefonskih usluga operatora sa značajnom tržišnom snagom, na koje Agencija izdaje saglasnost, pored izmjena cjenovnika fiksne telefonije u skladu s Pravilom 67/2012 o modelu rebalansa cijena govornih telefonskih usluga u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" 55/16), operatori su izvršili sljedeće izmjene cjenovnika fiksne telefonije:

BH Telecom je izvršio redizajn „Moj izbor“ usluge i Senior plus paketa, te redizajn ponude multimedijalnih MojaTV paketa za rezidencijalne korisnike na način da se u ponudu uvode novi MojaTV Net i MojaTV Full paketi. Također, u ponudu je uvedena nova dodatna usluga Business Trunking za pretplatnike IP Centrex usluge.

HT je uveo QUAD ponudu koja je namijenjena privatnim korisnicima.

Telekom Srpske je izvršio redizajn IPTV paketa usluga TV+NET+TEL+MOB:L, te izmjene u okviru integrisanih usluga uvođenjem u ponudu dodatnih usluga. Također, izvršene su izmjene i dopune Referentne ponude za veleprodaju iznajmljenih linija.

U nastavku su dati elementi razvoja fiksne telefonije za period 2011. – 2018. god. s aspekta broja pretplatnika.

Tabela 4. Broj pretplatničkih linija fiksne telefonske mreže u BiH (2011. – 2018. godina)

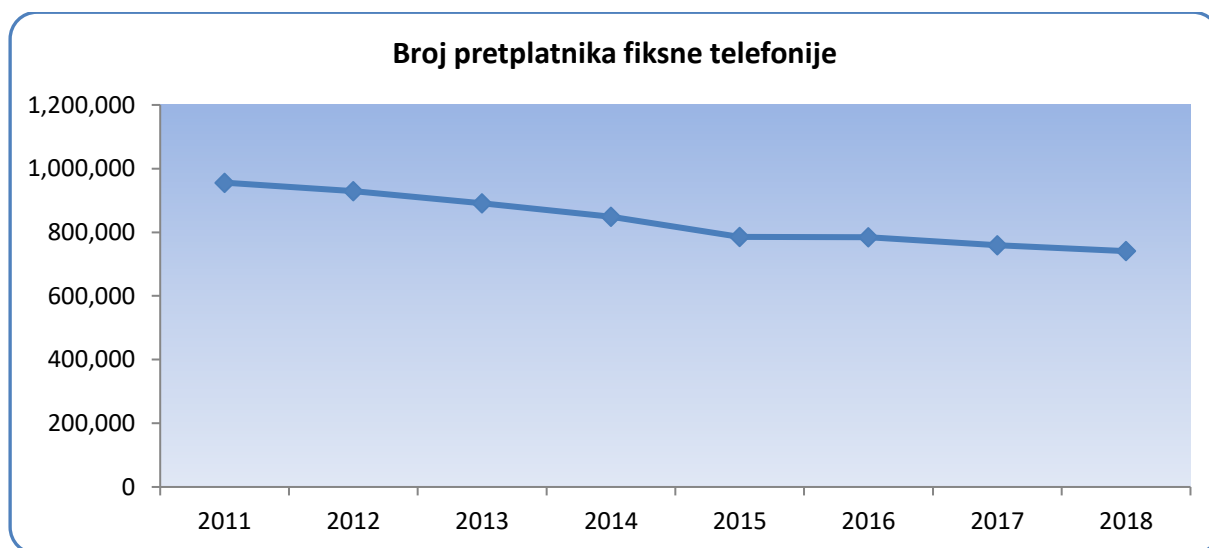
Broj fiksnih direktnih telefonskih linija u radu						
Telekom operator/godina	BH Telecom	Telekom Srpske	HT Mostar	Alternativni operatori	Ukupno	Indeks
2011.	480.903	337.991	124.462	12.581	955.937	96,59
2012.¹	458.721	322.581	121.888	26.263	929.453	97,23
2013.	423.429	308.270	114.785	45.138	891.622	95,93
2014.	379.214	295.680	108.864	65.458	849.216	95,24
2015.	326.738	276.876	103.881	78.260	785.755	92,52

¹Broj aktivnih fiksnih telefonskih linija za 2012. godinu u Godišnjem izvještaju za 2012. godinu razlikuje se od broja aktivnih fiksnih telefonskih linija za 2012. godinu u ovome Godišnjem izvještaju. Do razlike u broju je došlo uslijed korekcija podataka koje su dostavljali operatori nakon objavljivanja Godišnjeg izvještaja za 2012. godinu.

2016.	317.686	263.171	101.132	102.234	784.223	99,81
2017.	290.308	245.350	98.463	125.230	759.351	96,83
2018.	267.222	235.281	98.271	140.021	740.807	97,56

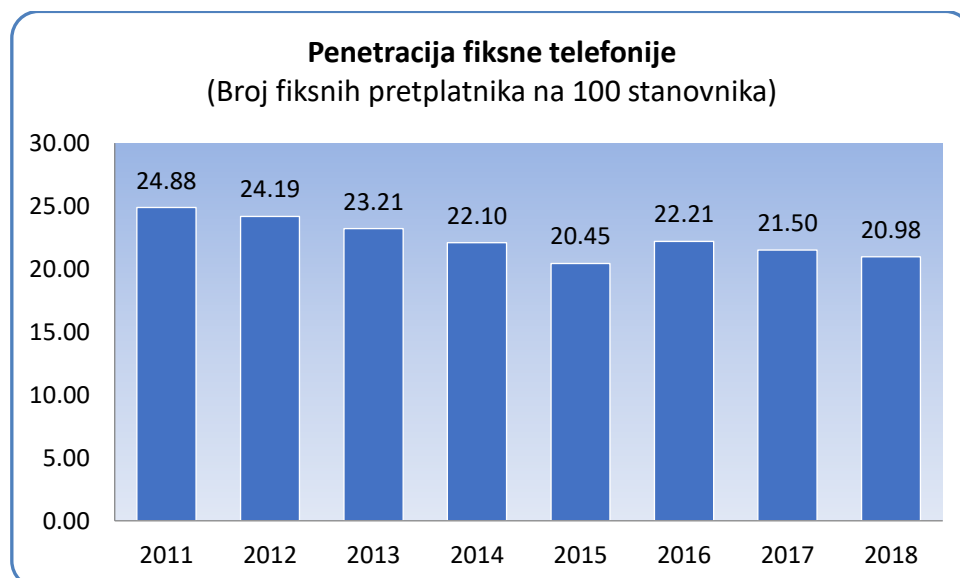
Izvor: Izvještaji BH Telecoma, Telekomu Srpske, HT Mostara i alternativnih operatora

U Tabeli 4. dat je ukupan broj fiksnih telefonskih linija koji predstavlja zbir aktivnih analognih fiksnih linija, ISDN (digitalna mreža integrisanih usluga) kanala, broja javnih telefonskih govornica i VoIP (Voice over IP) pretplata. Indeks rasta (broj fiksnih direktnih telefonskih linija u radu za 2018. godinu / broj fiksnih direktnih telefonskih linija u radu za 2017. godinu) u 2018. godini iznosi 97,56.

Slika 6. Kretanje broja aktivnih fiksnih telefonskih linija u BiH (2011. – 2018. godina)

Kao što je ilustrovano na Slici 6, broj aktivnih fiksnih telefonskih linija je u padu u odnosu na 2017. godinu. Nivo penetracije u fiksnoj telefoniji na kraju 2018. godine je iznosio 20,98%. Porast penetracije fiksne telefonije u 2016. godini ostvaren je zbog promjene broja stanovnika koji je korišten za izračun. U 2015. godini penetracija se računala na osnovu procjene broj stanovnika, dok se od 2016. godine koriste podaci iz popisa stanovništva 2013. godine (populacija 3.531.159).

Slika 7. Penetracija fiksne telefonije u BiH (2011. – 2018. godina)

2.2. Mobilne komunikacije

2.2.1. Korisnici dozvola za pružanje GSM/UMTS usluga

U Bosni i Hercegovini postoje tri operatora koji posjeduju dozvole za pružanje GSM/UMTS usluga:

1. JP BH Telecom d.d. Sarajevo (BH Telecom);
2. Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka (Telekom Srpske) i
3. JP Hrvatske Telekomunikacije d.d. Mostar (HT Mostar).

U skladu s tačkom 2.2.1. Akcionog plana Politike sektora elektronskih komunikacija za period 2017. – 2021., Regulatorna agencija za komunikacije je tokom 2018. godine provela aktivnosti na pripremi za uvođenje LTE mobilnih mreža. Uz konsultacije s Ministarstvom komunikacija i prometa BiH, Ministarstvom saobraćaja i veza Republike Srpske, Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, te uzimajući u obzir potrebe razvoja tržišta mobilnih komunikacija u Bosni i Hercegovini, Agencija je izradila Prijedlog Odluke o dozvolama za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema, na osnovu koje se mobilnim operatorima u Bosni i Hercegovini dodjeljuje jedinstvena dozvola koja uključuje GSM, UMTS i LTE tehnologije. Prijedlog odluke dostavljen je krajem 2018. godine Vijeću ministara BiH na razmatranje.

2.2.2. Registrovani pružaoci mobilnih telefonskih usluga

Pored tri dominantna operatora, drugi pružaoci mobilnih usluga imaju mogućnost da, sklapanjem komercijalnih ugovora, pružaju mobilne telefonske usluge s nosiocima GSM/UMTS dozvola u Bosni i Hercegovini.

Od početka 2012. godine pa do kraja 2018. godine, na tržištu mobilne telefonije se pojavilo šest takvih operatora. Prvi od njih bio je IZI mobil d.o.o. Sarajevo, kome je Rješenje o registraciji davaoca mobilnih usluga Agencija izdala u maju 2012. godine, a koji je prestao s radom u novembru 2016. godine, drugi je Blicnet d.o.o. Banja Luka koji je kod Agencije registrovan u septembru 2013. godine, treći je Logosoft d.o.o. Sarajevo koji je registrovan u julu 2014. godine, dok je Telrad Net registrovan u oktobru 2014. godine, Elta-Kabel je Rješenje o registraciji davaoca mobilnih usluga dobio početkom 2015. godine, a DASTO SEMTEL d.o.o. Bijeljina je Rješenje o registraciji davaoca mobilnih usluga dobio u 2017. godini.

Logosoft d.o.o. radi kao pružalac mobilnih usluga preko mobilne mreže Telekoma Srpske, dok firme Blicnet d.o.o. Banja Luka i Telrad Net rade kao pružaoci mobilnih usluga preko mobilne mreže BH Telecoma, a Elta-Kabel i DASTO SEMTEL usluge nude preko mreže HT-a Mostar.

2.2.3. Razvoj usluga mobilne telefonije

U 2018. godini Telekom Srpske je u ponudu uveo nove pakete: „Dopuna“ paket TOURIST NET:Start, „KOMBINUIJ:S Junior“, „Dopuna:Start 4 GB“, „Dopuna:Start 10 GB“ i „KOMBINUIJ:Senior“, te izvršio redizajn VPN EXCLUSIVE usluge. Također, u ponudu je uvedena nova tarifna opcija Produži period važenja „Dopuna“ računa. Za postpaid korisnike uvedene su dodatne pogodnosti uključene u cijenu mjesečne pretplate.

U toku 2018. godine, BH Telecom je uveo nove opcije dokupa saobraćaja i izvršio redizajn postojeće ponude opcija dokupa saobraćaja namijenjenih prepaid korisnicima mobilne telefonije i korisnicima paketa s kombinovanim načinom plaćanja. Osim toga, izvršen je redizajn prepaid start paketa, Ultra Internet start paketa i Ultra start paketa, te paketa Toptim Comfort Group, kao i dodatnih paketa Toptim Surf. U ponudu su uvedena dva nova paketa za korisnike mobilne telefonije s kombinovanim načinom plaćanja: Teen i Assistant.

U Tabeli 5. su dati elementi razvoja mobilne telefonije za period 2013. – 2018. godina s aspekta instaliranih kapaciteta i broja pretplatnika.

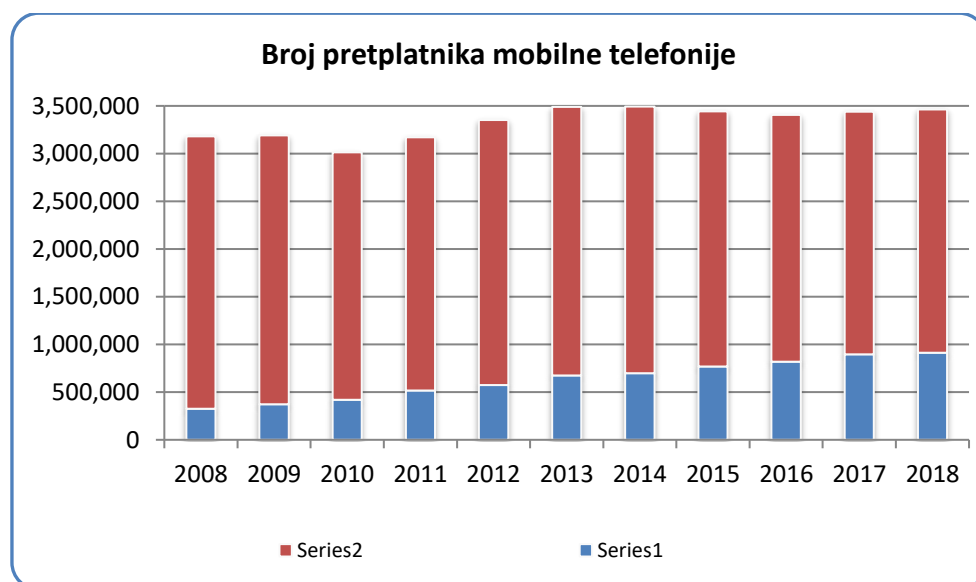
Tabela 5. Instalirani kapaciteti i broj pretplatnika licenciranih mobilnih operatera u BiH (2013. – 2018. godina)

Telekom operator		BH Telecom	Telekom Srpske	HT Mostar	Izi mobil	Blicnet	Logosoft	Telrad	Elta Kabel	BiH
2013.	numeracioni prostor	2.950.000	2.100.000	1.600.000						6.650.000
	post-paid	207.787	279.832	185.673						673.292
	pre-paid	1.339.784	1.186.910	278.928	9.405					2.815.027
	ukupno pretpl.	1.547.571	1.466.742	464.601	9.405					3.488.319
2014.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000						6.850.000
	post-paid	237.359	283.838	175.402		1.753				698.352
	pre-paid	1.401.855	1.098.500	284.605	7.876					2.792.836
	ukupno pretpl.	1.639.214	1.382.338	460.007	7.876	1.753				3.491.188
2015.	numeracioni prostor	3.000.000	2.300.000	1.650.000						6.950.000
	post-paid	257.135	322.853	184.806		2.505	717	768		768.784
	pre-paid	1.288.608	1.079.849	295.096	11.183					2.674.736
	ukupno pretpl.	1.545.743	1.402.702	479.902	11.183	2.505	717	768		3.443.520
2016.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000						6.850.000
	post-paid	271.851	345.548	195.706		2.561	1.139	955	925	818.685
	pre-paid	1.323.308	958.328	299.647	4.075					2.585.358
	ukupno pretpl.	1.595.159	1.303.876	495.353	4.075	2.561	1.139	955	925	3.404.043
2017.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000	-					6.850.000
	post-paid	291.847	391.965	207.179	-	2.633	1.004	975	1.137	896.740
	pre-paid	1.309.615	940.514	293.216	-					2.543.345
	ukupno pretpl.	1.601.462	1.332.479	500.395	-	2.633	1.004	975	1.137	3.440.085
2018.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000	-					6.850.000
	post-paid	315.927	379.064	212.638	-	3.041	919	917	512	2.548.040
	pre-paid	1.310.073	942.563	295.404	-					913.018
	ukupno pretpl.	1.626.000	1.321.627	508.042	-	3.041	919	917	512	3.461.058

Izvor: Izvještaji BH Telecom, Telekom Srpske, HT Mostar, Blicnet, Logosoft, Telrad i ELTA-KABEL

Zbog rezultata djelovanja u 2018. godini, u Tabeli 5. su prikazana i četiri operatora koji su registrovani kao davaoci mobilnih javnih telefonskih usluga i koji pružaju usluge mobilne telefonije na osnovu komercijalnih ugovora sklopljenih s nosiocima Dozvola za pružanje GSM usluga. To su Logosoft koji radi na osnovu ugovora s Telekomom Srpske, Blicnet i Telrad koji imaju sklopljen ugovor s BH Telecomom, te ELTA-KABEL d.o.o. koji ima sklopljen ugovor s HT-om Mostar.

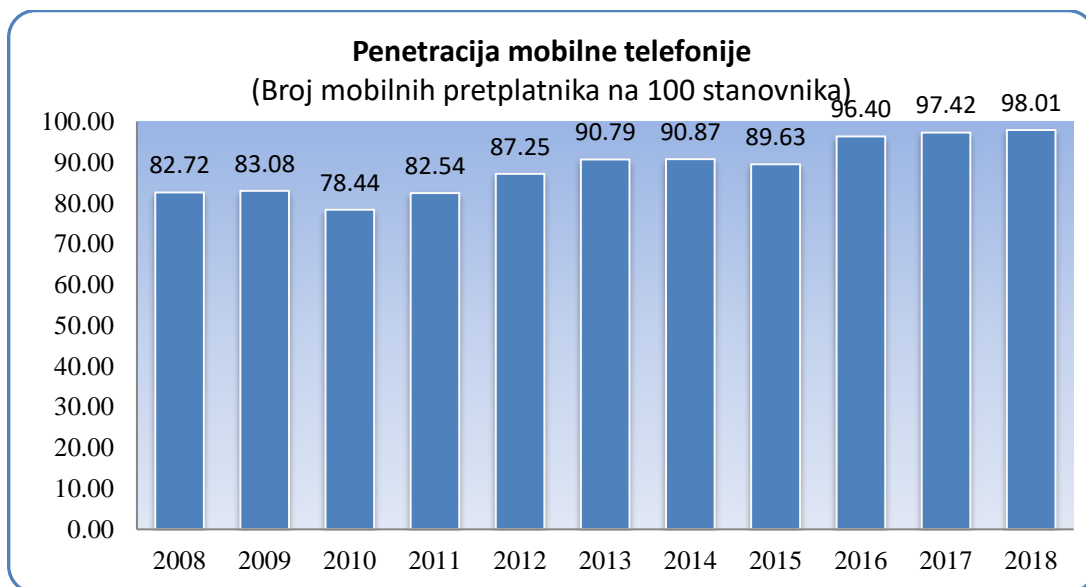
Broj pretplatnika mobilnih komunikacija u Bosni i Hercegovini na dan 31.12.2018. godine je bio 3.461.058 i bilježi blagi rast u odnosu na 2017. godinu. Ovaj broj pretplatnika je dobijen u skladu s jedinstvenom definicijom aktivnog prepaid i postpaid pretplatnika za sve SMP operatore u mobilnoj telefoniji, koja je usklađena s normama Evropske komisije i Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU). Broj prepaid pretplatnika je i dalje višestruko veći u odnosu na broj postpaid pretplatnika (Slika 8).

Slika 8. Broj pretplatnika mobilne telefonije u BiH (2008. – 2018. godina)

Nivo penetracije (broj mobilnih pretplatnika na 100 stanovnika) mobilne telefonije u BiH na kraju 2018. godine je iznosio 98,01%.

Dijagram na Slici 8. prikazuje nivo penetracije mobilne telefonije u vremenskoj seriji od 2008. do 2018. godine. U 2015. godini penetracija se računala na osnovu procjene broj stanovnika, dok je u 2016., 2017 i 2018. godini korišten podatak iz popisa stanovništva 2013. godine (populacija 3.531.159).

Slika 9. Broj pretplatnika mobilne telefonije u BiH na 100 stanovnika (2008. – 2018. godina)

2.2.4. Razvoj UMTS mreža

Kao i prethodnih godina, tri mobilna operatora, BH Telecom, Telekom Srpske i HT Mostar, u skladu s obavezama propisanim Dozvolom za pružanje mobilnih usluga na univerzalnim mobilnim telekomunikacijskim sistemima (u nastavku teksta: UMTS dozvola), nastavili su aktivnosti na razvoju UMTS mreža u Bosni i Hercegovini.

Sva tri mobilna operatora su dostavili svoje šestomjesečne izvještaje o razvoju UMTS mreža i usluga za period 1.1.2018 do 30.6.2018 i period 1.7.2018. do 31.12.2018. godine.

BH Telecom

Ukupan broj instaliranih baznih stanica BH Telecoma iznosio je 850 na kraju 2017. godine, dok se njihov broj na kraju 2018. godine popeo na 887, što znači povećanje od 37 baznih stanica.

Na kraju 2018. godine, BH Telecom je imao 1.662.073 3G korisnika, što se, u odnosu na ukupan broj korisnika od 1.697.065 3G na kraju 2017. godine čini kao smanjenje. Međutim, broj korisnika na kraju 2018. godine u odnosu na isti period 2017. godine nije mjerodavan, s obzirom na to da su u prethodni broj korisnika ušli i korisnici bežičnog interneta, što nije prikazano u izvještaju za kraj 2018. godine. Broj korisnika 3G mobitela BH Telecoma je u 2018. godini ostao potpuno isti kao i u 2017. godini. Pod 3G korisnicima se podrazumijevaju svi korisnici koji imaju 3G mobitele, jer imaju mogućnost korištenja 3G usluga.

Pokrivenost stanovništva BiH UMTS mrežom na kraju 2018. godine je iznosila 92,80%, dok je na kraju 2017. pokrivenost bila 92%.

Telekom Srpske

Ukupan broj instaliranih 3G baznih stanica Telekom Srpske na kraju 2018. godine iznosio je 1421, dok je krajem 2017. godine taj broj bio 1356. To predstavlja značajno povećanje od 37 baznih stanica.

Na kraju 2017. godine pokrivenost mrežom putnih pravaca kod Telekoma Srpske je iznosila 78,83%., dok je krajem 2018. godine ta vrijednost bila 80,06%.

Telekom Srpske je na kraju 2018. godine ostvario pokrivanje stanovništva BiH od 87,61%, a na kraju 2017. godine procenat pokrivanja je iznosio je 86,89%.

Ukupni broj pretplatnika Telekoma Srpske pao je sa 1.437.263 na kraju 2017. godine na 1.362.851 na kraju 2018. godine. Posljedično, iskorištenost kapaciteta u posmatranom periodu je pala sa 71,86% na 68,14% (dok je, ipak, porasla u odnosu na polovinu 2018. godine).

HT Mostar

HT Mostar je na kraju 2018. godine ostvario pokrivenost stanovništva BiH od 87,8%, dok je pokrivenost stanovništva na kraju 2017. godine bila 85,10%.

Instalirani kapacitet baznih stanica iznosio je 362.500 na dan 31.12.2017. godine, dok je na kraju 2018. on porastao na 399.120. HT Mostar je na kraju 2018. godine imao 851 instaliranih 3G baznih stanica, dok je na kraju 2017. godine imao 773 baznih stanica, što predstavlja porast od preko 10%.

2.3. Javni mrežni operatori

2.3.1. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža

U 2018. godini dodijeljene su dvije nove dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža sljedećim društvima: "Sating Media" d.o.o. Kupres i "DOMOOPTIK" d.o.o. Sarajevo, a prestalo je da važi pet dozvola za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža čiji su korisnici bili sljedeća društva: "FOCUS-M" d.o.o. Milići, "AlvateL" d.o.o. Zenica; "free-connect" d.o.o. Zenica; "LANACO" d.o.o. Banja Luka i "JU Dom kulture Žepče"

Društvu "TEAM:MEDIA Multimedia i Marketing d.o.o. Sarajevo" je izdat novi aneks kojim je izvršena izmjena općine u općinskom području pokrivanja. Društvu "ELEKTRON GROUP " d.o.o. Derventa je izdat novi aneks kojim je izvršena izmjena s općinskog područja pokrivanja na regionalno područje pokrivanja i društvu "SIOL" d.o.o. Sarajevo je izdat novi aneks kojim je izvršena izmjena s regionalnog područja pokrivanja na nacionalno područje koje pokriva sve općine u Bosni i Hercegovini.

U periodu izvještavanja, obustavljeni su postupci po zahtjevima za dodjelu obavljanja djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža podnesenim od strane društva Tetein d.o.o. Tuzla i društva "DIGITAL TV" d.o.o. Banja Luka. Pokrenut je postupak po podnesenom zahtjevu za dodjelu mrežne dozvole od strane društva "DELTA SHOP" d.o.o. Zenica, društva "ITS" d.o.o. Široki Brijeg i društva "SECTOR technology" d.o.o. Brčko.

Kao rezultat ovih kretanja, na kraju 2018. godine na tržištu BiH je djelovalo 76 (sedamdeset šest) operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža. U poređenju s brojem operatora koji je iznosio 79 krajem 2017. godine, broj operatora je smanjen za 3.

2.3.2. Problematika građenja i rada javnih telekomunikacijskih mreža

U cilju ispunjenja tačke 1.1.3. Akcionog plana Politike sektora elektronskih komunikacija za 2017. – 2018., radi davanja preporuke za izmjene i dopune, kao i donošenja potrebnih propisa kojima će se otkloniti prepreke za brže i efikasnije građenje javnih telekomunikacijskih mreža, na inicijativu Agencije formirana je radna grupa na nivou predstavnika nadležnih institucija entiteta i kantona prevashodno nadležnih za poslove građenja. Na prijedlog društva BH Telecom, u aktivnosti se uključila i Vanjskotrgovinska komora BiH kako bi posredstvom iste u radu radne grupe učestvovala i industrija. Ove aktivnosti su započete i njihova realizacija slijedi u narednom periodu. Očekuje se da će se na osnovu usvojenih preporuka pristupiti uređenju postojećeg pravnog okvira u domenu nadležnosti entitetskih i kantonalnih organa, a u dijelu koji zbog podjele nadležnosti ne može biti predmet Zakona o komunikacijama.

2.4. Usluga pristupa Internetu

2.4.1. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu

Tokom 2018. godine dodijeljena je jedna nova dozvola kompaniji SATING-MEDIA d.o.o. Kupres, a prestale su važiti četiri dozvole na zahtjev operatora, i to za kompanije: Alvatel d.o.o. Zenica, Free-Connect d.o.o. Zenica, POŠTE SRPSKE a.d. Banja Luka i LANACO d.o.o. Banja Luka.

2.4.2. Razvoj usluga pristupa Internetu

U Tabeli 6. je prikazan broj korisnika Dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu (ISP) u periodu 2011. – 2018. godina.

Tabela 6. Broj ISP dozvola u BiH (2011. – 2018. godina)

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj ISP operatora	80	75	69	70	70	71	70	67

U Tabeli 7. je dat broj korisnika Interneta u periodu 2011. – 2018. godina. Broj korisnika Interneta je procijenjen na osnovu broja pretplatnika kojeg su dostavili nosioci dozvola.

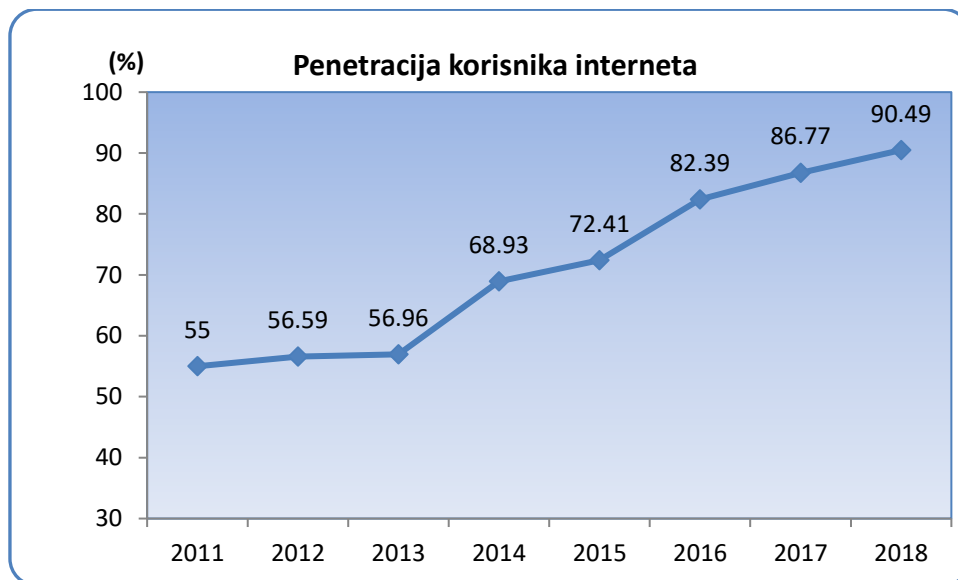
Tabela 7. Broj korisnika Interneta u BiH (2011. – 2018. god.)

Godina	Broj korisnika Interneta	Indeks
2011.	2.113.100	105,66
2012.	2.174.250	102,89
2013.	2.188.429	100,65
2014. ²	2.648.176	121,01

²Broj korisnika Interneta za 2014. godinu u Godišnjem izvještaju za 2014. godinu razlikuje se od broja korisnika Interneta za 2014. godinu u ovom Godišnjem izvještaju. Do razlike u broju je došlo uslijed korekcija podataka koje su dostavljali operatori nakon objavljivanja Godišnjeg izvještaja za 2014. godinu.

2015.	2.782.107	105,06
2016.	2.909.236	104,57
2017.	3.064.072	105,32
2018.	3.195.294	104,28

Zabilježen je rast broja korisnika Interneta u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu s indeksom rasta koji iznosi 104,28.

Slika 10. Slika penetracije Internet korisnika u BiH (2011. – 2018. godina)

Po vrsti pristupa Internetu, u Bosni i Hercegovini u upotrebi su dial-up pristup (putem analognog modema i ISDN) sa 319 pretplatnika, te širokopojasni pristup (eng. *broadband*) sa 716.366 pretplatnika na dan 31.12.2018. godine. Penetracija širokopojasnih pretplatnika u odnosu na podatak iz popisa stanovništva 2013. godine (populacija 3.531.159) iznosi 20,29%. U strukturi širokopojasnih priključaka i dalje prednjači ADSL pristup sa 56,51% od ukupnog broja širokopojasnih priključaka, uz porast kablovskog i FWA pristupa Internetu u odnosu na prethodnu godinu.

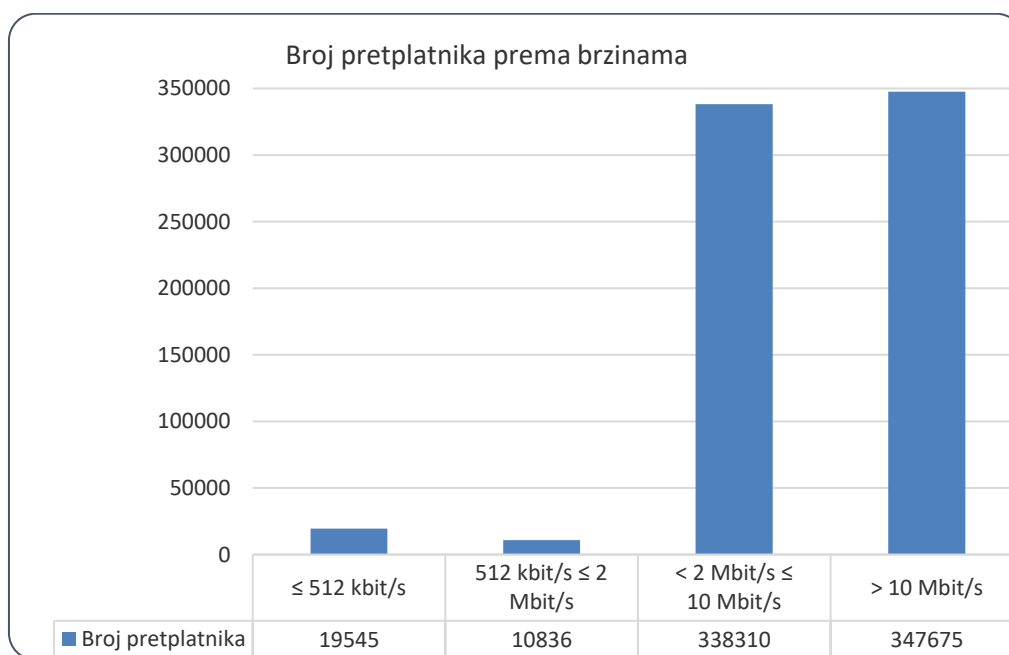
Tabela 8. Internet pretplatnici po vrstama pristupa za period 2011. – 2018. godina

Godina	Dial-up	FWA	Kabal	ADSL	Iznajm. linije	FTTH	Ostalo	Ukupno
2011.	85.046	65.733	114.849	248.006	1.374	278	10	515.296
2012.	84.314	62.621	127.424	277.295	1.389	315	353	553.711
2013.	3.219	65.164	153.544	294.505	1.435	297	498	518.662

2014. ³	2.304	61.367	181.753	360.772	1.318	374	348	608.236
2015.	1.739	59.326	200.972	372.767	1.254	428	240	636.726
2016.	1.447	61.019	213.640	385.316	1.233	960	170	663.775
2017.	231	65.335	234.006	398.136	1.144	1.363	363	700.578
2018.	319	47.367	244.728	404.795	1.031	17.511	934	716.685

Iz tabele je vidljivo da su širokopojasne usluge iz godine u godinu u stalnom porastu, tako da je broj širokopojasnih pretplatnika dostigao 99,96% ukupnog broja Internet pretplatnika. U 2018. godini nastavlja se porast broja ADSL pretplatnika, tako da se njihov broj, u odnosu na prethodnu godinu, povećao za 1,67%, kao i rast kablovskog pristupa Internetu od 4,58%, dok je zabilježen pad fiksnih bežičnih priključaka za 27,50%.

Kad je riječ o brzini pristupa, najviše pretplatnika pristupa brzinom većom od 10 Mbit/s (Slika 11).

Slika 11. Broj pretplatnika prema brzini pristupa za 2018. godinu

2.5. Numeracija

2.5.1. Izrada i primjena regulatornog okvira za telefonsku numeraciju

Regulatorni okvir za telefonsku numeraciju koja se koristi za telefonske usluge u Bosni i Hercegovini definisan je Pravilom 38/2008 Plan brojeva za telefonske usluge u BiH („Službeni glasnik BiH” broj: 105/08, 95/11 i 76/16) i Pravilom 39/2008 Upravljanje planom brojeva za telefonske usluge u BiH („Službeni glasnik BiH” broj: 105/08, 95/11, 47/12 i 76/16).

³Broj korisnika Interneta za 2014. godinu u Godišnjem izvještaju za 2014. godinu razlikuje se od broja korisnika Interneta za 2014. godinu u ovom Godišnjem izvještaju. Do razlike u broju je došlo uslijed korekcija podataka koje su dostavljali operatori nakon objavljivanja Godišnjeg izvještaja za 2014. godinu.

U okviru ovog izvještajnog perioda, Agencija je radila na pripremnim aktivnostima u izmjenama i dopunama regulatornog okvira za telefonsku numeraciju kojim bi se došlo do rješenja u slučaju gubljenja kontinuiteta korištenja usluga korisnika, i to u slučaju kada operator koji pruža usluge prestane s radom.

Agencija je u okviru aktivnosti na primjeni regulatornog okvira za telefonsku numeraciju koja se odnosi na izdavanje dozvola za korištenje telefonske numeracije, produženja njihovog roka važenja i ukidanja, u toku 2018. godine, izdala 57 dozvola za korištenje telefonskih brojeva, 15 rješenja za produženje roka važenja dozvola, te 45 rješenja za ukidanje izdatih dozvola. Pored navedenog, Agencija je izdala 131 akt koji se odnose na različita pitanja vezana za oblast telefonske numeracije.

2.5.2. Prenosivost telefonskih brojeva

Regulatorni okvir za uslugu prenosivosti telefonskih brojeva u Bosni i Hercegovini određen je Pravilom 62/2012 o prenosivosti telefonskih brojeva („Službeni glasnik BiH” broj: 47/12, 39/13 i 94/15).

Realizacija usluge prenosivosti telefonskih brojeva u fiksnoj i mobilnoj telefonskoj mreži Bosne i Hercegovine uspješno se odvijala u ovom izvještajnom periodu.

Primjedbe koje su dolazile na adresu Agencije, kako od pojedinih operatora tako i korisnika ove usluge, odnosile su se na činjenicu da pojedini telekom operatori u administrativnom postupku realizacije usluge prenosivosti telefonskih brojeva nisu bili dosljedni u poštivanju propisanih administrativnih procedura.

Davalac usluge upravitelja centrale administrativne baze podataka prenesenih brojeva izvršio je tehnološko unapređenje sistema centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva koji podrazumijeva novu aplikativnu platformu, kojom će se značajno unaprijediti sigurnosni standardi aplikacije i podataka sistema, te donijeti nove funkcionalnosti i tehničke mjere potrebne kako bi se u budućnosti maksimalno olakšala eksploatacija i unapređenja sistema. Ovim unapređenjem podaci koji se nalaze u sistemu su u organizacijskom okruženju koje je u potpunosti usklađeno sa zahtjevima standarda ISO 27001 i Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH, te Opće uredbe o zaštiti podataka Evropske unije.

2.6. Interkonekcija

U toku 2018. godine, Agencija je nastavila redovne aktivnosti u oblasti interkonekcije koje se odnose na praćenje stanja interkonekcijskih odnosa, posredovanje u sporovima između operatora i izvještavanje po različitim pitanjima iz ove oblasti.

Postojeći RIP i RIPmob dokumenti tradicionalnih operatora (BH Telecom d.d. Sarajevo, JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Telekom Srpske a.d. Banja Luka), kao i RIP dokumenti alternativnih SMP operatora (Blicnet d.o.o. Banja Luka, Elta-Kabel d.o.o. Doboj, Europronet Bosnia d.o.o. Sarajevo, Logosoft d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo, Telemach d.o.o. Sarajevo, Telrad Net d.o.o. Bijeljina) u toku 2018. godine nisu pretrpjeli izmjene i dopune po osnovu provođenja mjera proisteklih iz rezultata analiza relevantnih tržišta, niti po bilo kojem drugom osnovu. Shodno tome, Agencija nije izdavala saglasnosti na izmjene i dopune RIP i RIPmob dokumenata.

Slijedi pregled interkonekcijskih ugovora između tradicionalnih i alternativnih operatera aktuelnih na dan 31.12.2018. godine.

Tabela 9. Pregled interkonekcijskih ugovora u BiH (stanje na dan 31.12.2018. godine)

Interkonekcijski ugovori sklopljeni na osnovu RIP dokumenata tradicionalnih operatera		
Tradicionalni operator	Alternativni operator	Ukupan broj ugovora
BH Telecom	Akt.online d.o.o. Sarajevo Blicnet d.o.o. Banja Luka EuroproNET Bosnia d.o.o. Sarajevo Logosoft d.o.o. Sarajevo Teledigital d.o.o. Sarajevo „M&H“ Company d.o.o. Sarajevo Telemach d.o.o. Sarajevo Telrad Net d.o.o. Bijeljina Elta – Kabel d.o.o. Doboj Softnet d.o.o. Sarajevo	10
Telekom Srpske	Akt.online d.o.o. Sarajevo Blicnet d.o.o. Banja Luka EuroproNET Bosnia d.o.o. Sarajevo Teledigital d.o.o. Sarajevo ELTA-KABEL d.o.o. Doboj Telrad Net d.o.o. Bijeljina Telemach d.o.o. Sarajevo Logosoft d.o.o. Sarajevo	8
HT Mostar	EuroproNET Bosnia d.o.o. Sarajevo Blicnet d.o.o. Banja Luka Telemach d.o.o. Sarajevo Akt.online d.o.o. Sarajevo	4
Interkonekcijski ugovori sklopljeni na osnovu RIP dokumenata alternativnih operatera		
Alternativni operator	Tradicionalni operator	Ukupan broj ugovora
Telrad Net	Telekom Srpske BH Telecom	2
Blicnet	Telekom Srpske	1
Interkonekcijski ugovori sklopljeni na osnovu RIPmob dokumenata tradicionalnih operatera		
Tradicionalni operator	Alternativni operator	Ukupan broj ugovora
BH Telecom	Telemach	1
Mtel	Blicnet	1

Na dan 31.12.2018. godine broj CS (izbor operatera, eng. *Carrier Selection*), odnosno CPS (predizbor operator, eng. *Carrier Pre-Selection*) priključaka, kao i izdvojenih lokalnih petlji je bio sljedeći:

Broj CS priključaka je bio 1.752, dok nije bilo CPS priključaka;

Broj izdvojenih lokalnih petlji: 24, od toga je 18 bilo s potpunim pristupom, a 6 sa zajedničkim pristupom.

2.7 Analiza tržišta

U skladu sa Zakonom o komunikacijama, Pravilom 54/2011 o analizi tržišta elektronskih komunikacija („Službeni glasnik BiH” broj: 85/11) utvrđeno je sedam relevantnih tržišta elektronskih komunikacija koja podliježu prethodnoj (*ex ante*) regulaciji. Agencija periodično provodi analizu svakog pojedinačnog relevantnog tržišta. Uobičajena praksa zemalja članica Evropske unije, kao i zemalja u regionu, je da se analize relevantnih tržišta provode najmanje jednom u tri godine.

U 2018. godini, Agencija je uradila analizu tržišta završavanja (terminacije) poziva u individualne javne telefonske mreže na fiksnoj lokaciji, veleprodajni nivo (Tržište 3). Period koji obuhvata ova analiza je bio 2013. – 2016. godina. Na osnovu nalaza analize Tržišta 3 Agencija je proglasila operatore sa značajnom tržišnom snagom (eng. *Significant market Power – SMP*) i odredila regulatorne obaveze u skladu s Pravilom 54/2011 o analizi tržišta elektronskih komunikacija.

U 2019. godini, Agencija će nastaviti praćenje primjene propisanih regulatornih obaveza SMP operatorima, kao i izradu analiza relevantnih tržišta u skladu s Planom rada Agencije.

Međutim, imajući u vidu da je u međuvremenu došlo do promjena u legislativi Evropske unije, Agencija je prepoznala potrebu da provede analize svih relevantnih tržišta elektronskih komunikacija i elektronskih medija u Bosni i Hercegovini. Tek nakon provođenja novih analiza, uključujući i analizu maloprodajnog tržišta distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, Agencija će imati podatke o eventualnim operatorima sa značajnom tržišnom snagom. Aktivnosti na provođenju analiza svih tržišta su u pripremi i planirano je da budu provedene u toku 2019. godine.

2.8. Regulacija cijena

2.8.1. Rebalans cijena govornih telefonskih usluga u BiH

U skladu s Pravilom o izmjenama i dopunama Pravila 67/2012 o modelu rebalansa cijena govornih telefonskih usluga u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 55/16), operatori su izvršili usklađivanje cjenovnika prema odredbama Pravila i dostavili ih Agenciji na saglasnost. Agencija je nakon sprovedene analize, u novembru 2018. godine dala saglasnosti na izmjene cjenovnika Telekomu Srpske, BH Telecomu i HT-u Mostar, s datumom stupanja na snagu od 1.1.2019. godine.

Izmjene se odnose na sniženje cijene poziva prema drugim mobilnim mrežama u BiH.

2.8.2. Implementacija Sporazuma o regionalnom roamingu

Nastavak primjene Sporazuma o snižavanju cijena usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama, potpisanog između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije i Republike Srbije (u nastavku teksta: Sporazum) od 29.9.2014. godine, inicirao je tokom 2018. godine višestruke aktivnosti, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u zemljama Zapadnog Balkana i Evropskoj komisiji.

Uzimajući u obzir važeću regulativu o roamingu u zemljama članicama Evropske unije, kao i to da je treća (završna) faza primjene Sporazuma započela 1.7.2017. godine, na sastanku koji je održan u Beogradu 23.11.2017. godine, rukovodstva regulatornih agencija na Zapadnom Balkanu postigla su dogovor o pokretanju zajedničke inicijative o potpisivanju novog Sporazuma država u regionu.

Također, u proteklom periodu Evropska komisija je pokrenula inicijativu, u saradnji s Vijećem za regionalnu saradnju (eng. *Regional Cooperation Council – RCC*), na izradi novog dokumenta pod radnim naslovom: „Sporazum o smanjenju cijena roaming usluga u regionu Zapadnog Balkana“ (u nastavku teksta: Novi Sporazum). Ovaj Sporazum predstavlja jednu od obaveza iz prihvaćenog Višegodišnjeg akcijskog plana za unapređenje regije Zapadnog Balkana u oblasti digitalne integracije, kojeg su prihvatili lideri regiona Zapadnog Balkana, u Trstu, 12.7.2017. godine, kao i Digitalne agende za Zapadni Balkan, potpisane 17.5.2018. godine u Sofiji.

Tokom 2018. godine, predstavnici nadležnih ministarstava i regulatornih agencija zemalja Zapadnog Balkana su se više puta sastajali s predstavnicima RCC i Evropske komisije u cilju usaglašavanja teksta i početka primjene Novog Sporazuma WB6. Prijedlog institucija Evropske komisije je da se Novi Sporazum o smanjenju cijena roaminga potpiše na Digitalnom samitu u Beogradu 4. i 5. aprila 2019. godine.

Regulatorna agencija za komunikacije je bila organizator nekoliko sastanaka na ovu temu s predstavnicima telekom operatora mobilnih komunikacija u BiH, kao i predstavnicima nadležnih i entitetskih ministarstava, gdje je usaglašen stav o tome da je optimalno pomjeriti datum početka implementacije Novog Sporazuma za 1.7.2019. godine, radi pravovremene tehničke, finansijske i administrativne pripreme telekom operatora.

2.8.3. Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo

U svrhu primjene računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, kao regulatornih obaveza koje Agencija može odrediti operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom tržištu, Agencija je u 2017. godini započela projekt „Izrada i implementacija metodologije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva“.

Svrha ovog projekta je da se definiše okvir za pripremu regulatornih izvještaja i ostalih informacija koje su operatori sa značajnom tržišnom snagom obavezni dostavljati Agenciji, da se uspostave principi i sistem troškovnog računovodstva, kao i da se pripremi i objavi dokument “Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva” (u nastavku teksta: Metodologija). Glavni cilj Projekta je usvajanje Pravila o računovodstvenom odvajanju i troškovnom računovodstvu (u nastavku teksta: Pravilo) na bazi usvojene Metodologije.

Za realizaciju projekta, Agencija je u postupku javnih nabavki odabrala konsultantsku firmu „Grant Thornton a.d. Banja Luka“ s kojom je zaključila Ugovor o nabavci usluga za izradu i implementaciju metodologije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva.

U sklopu prve faze projekta, Agencija je u decembru 2017. godine izdala saglasnost konsultantu na dokument Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva. U vezi s Metodologijom, u januaru 2018. godine konsultant je održao obuku za članove projektnog tima Agencije. Obuka je bila organizovana u obliku interaktivne prezentacije, na kojoj su konsultanti predstavili i opširnije objasnili komponente same Metodologije.

Agencija je u skladu s dokumentom Metodologije izradila nacrt Pravila o odvojenom računovodstvu i dostavila ga Vijeću Agencije radi objavljivanja na javnim konsultacijama. Vijeće Agencije je nacrt Pravila o odvojenom računovodstvu uputilo na javne konsultacije u trajanju od 30 dana, u periodu od 28.4.2018. godine do 28.5.2018. godine.

Korigovani nacrt Pravila o odvojenom računovodstvu, zajedno s odgovorima na pristigle komentare je dostavljen Vijeću Agencije na usvajanje. Vijeće Agencije je 29.8.2018. godine na 38. sjednici usvojilo Pravilo 88/2018 o odvojenom računovodstvu, koje je objavljeno u „Službenom glasniku BiH“ broj 72/18 od 16.10.2018. godine, te je stupilo na snagu 24.10.2018. godine, čime je završena prva faza projekta.

U novembru 2018. godine je održan sastanak s operatorima: BH Telecom, HT Mostar i Telekom Srpske, na kojem je Agencija prezentovala plan za implementaciju Pravila, koji uključuje redovne sastanke, na mjesečnom nivou, sa operatorima na kojim trebaju informisati Agenciju o statusu pripreme dokumenta propisanih Pravilom.

2.9 Zaštita krajnjih korisnika

U cilju zaštite interesa krajnjih korisnika, Agencija je i u 2018. godini razmatrala i u skladu sa svojim nadležnostima procesuirala pritužbe krajnjih korisnika. Najveći broj pritužbi u 2018. godini odnosio se na uslove raskida ugovora i transparentnost uslova pružanja usluga.

Od ukupnog broja zaprimljenih prigovora korisnika, preko 60 zahtjeva obrađeno je bez pokretanja postupka rješavanja pritužbi i/ili postupka kršenja uslova dozvola i propisa Agencije, a koji se mogu razvrstati u tri skupine:

1. prva skupina zahtjeva se odnosi na one zahtjeve gdje je Agencija rastumačila prava i obaveze korisnika, te su nakon toga isti povukli svoje zahtjeve;
2. druga skupina se odnosi na one zahtjeve gdje su korisnicima izdata uputstva za postupanje (npr. da se žalba/prigovor/reklamacija prvo mora uputiti operatoru i riješiti na relaciji operator-korisnik prije nego što se korisnici obrate Agenciji);
3. treća skupina se odnosi na one zahtjeve gdje su postojale osnove za pokretanje postupka, ali ih operator riješi u korist krajnjeg korisnika nakon što Agencija dostavi zahtjev za dodatnim informacijama u vezi konkretnog slučaja.

U postupcima rješavanja pritužbi, 4 pritužbe su riješene u korist korisnika, 2 su odbijene, a u 3 slučaja je utvrđena nenadležnost Agencije. U postupcima rješavanja kršenja uslova dozvola i propisa Agencije (po zahtjevima stranki i po službenoj dužnosti), a iz domena koji se direktno odnosi na zaštitu potrošača, Agencija je u 2018. godini okončala 5 postupaka. U ovim postupcima izrečene su mjere pismenog upozorenja, izdati su nalozi za postupanje s ciljem otklanjanja kršenja. Od ovih 5 postupaka, samo u 2 postupka su izrečene novčane kazne (1.000 KM i 3.000 KM).

Po osnovu većeg broja prigovora korisnika, tokom 2018. godine je proveden postupak protiv operatora „ELTA-KABEL“ d.o.o. Doboj zbog automatskog produžavanja pretplatničkih ugovora u slučaju da korisnik u određenom roku ne da izjavu o odustajanju od ugovora. U postupku je operator prihvatio da dobrovoljno izmijeni odredbe svojih općih uslova poslovanja na taj način što će „ELTA-KABEL“ d.o.o. Doboj, bez posebne izmjene teksta već zaključenih pretplatničkih ugovora i aneksa tih ugovora, bezuslovno omogućiti svim pretplatnicima da raskinu ugovor bez posljedica u svakom slučaju kada je period osnovnog roka vezivanja sa automatskim produženjima dostigao 24 mjeseca, a korisnik je izvršio svoju obavezu korištenja usluge u tom periodu. Zbog kooperativnosti operatora „ELTA-KABEL“ d.o.o. Doboj obustavljen je postupak, te je zaključeno da je stvar riješena dogovorom Agencije i „ELTA-KABEL“.

Pored rješavanja zahtjeva korisnika, Agencija je, u sklopu nadzora rada operatora, više puta reagovala kako bi se izvršile određene promjene i prilagođavanja materijala namijenjenih krajnjim korisnicima

(kako na web stranici tako i na prodajnim mjestima operatora), a u cilju dodatne dostupnosti/preglednosti/transparentnosti materijala.

U sklopu redovnih aktivnosti, radi zaštite interesa krajnjih korisnika, Agencija je izvršila usklađivanje većeg broja općih uslova poslovanja, izmjena i dopuna općih uslova poslovanja, odluka operatora, te najave akcijskih ponuda u smislu usklađenosti s Pravilom 69/2013 o uslovima pružanja javnih telekomunikacijskih usluga i odnosa s krajnjim korisnicima.

2.10. Realizacija obaveza zakonitog presretanja

U skladu s članom 31. „Odluke o posebnim obavezama pravnih i fizičkih lica koja pružaju telekomunikacijske usluge, administriraju telekomunikacijske mreže i vrše telekomunikacijske djelatnosti, u pogledu obezbjeđenja i održavanja kapaciteta koji će omogućiti ovlaštenim agencijama da vrše zakonito presretanje telekomunikacija, kao i kapaciteta za čuvanje i obezbjeđivanje telekomunikacijskih podataka” (“Službeni glasnik BiH”, broj 104/06 i 58/07), pokrenut je određeni broj postupaka kako bi se osiguralo da davaoci telekomunikacijskih usluga u cijelosti poštuju svoje obaveze iz zakonitog presretanja telekomunikacija. Ove aktivnosti se provode u saradnji s Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosnom agencijom i Agencijom za istrage i zaštitu koje skupa čine Zajednički upravni odbor (ZUO). U okviru tih postupaka izdat je određeni broj naloga operatorima koji su pristupili izvršenju naloženih obaveza. Niti jedan operator se nije žalio na naložene obaveze.

3. PODRUČJE UPRAVLJANJA RADIOFREKVENCIJSKIM SPEKTROM

3.1 Fiksna služba

3.1.1 Mikrotalasni linkovi

U odnosu na prethodnih nekoliko godina, i u 2018. godini nastavio se trend održavanja postojećeg broja mikrotalasnih veza u prijenosnim mrežama komercijalnih mrežnih operatora, pružalaca Internet usluga i zatvorenih grupa korisnika. Na „backbone“ dijelu mreža nisu zabilježene značajnije aktivnosti, a djelimične izmjene karakteristične su za pristupne fiksne linkove. Aktivnosti u mrežama navedenih korisnika u prethodnih nekoliko godina unutar su procenta od 4% u odnosu na ukupan broj veza.

U prijenosnim mrežama dominantnih telekom operatora nastavlja se trend povećanja kapaciteta fiksnih linkova na višim frekvencijskim opsezima (13-26 GHz) koji su infrastrukturna podrška mobilnim mrežama, što je dijelom uzrokovano tekućim zahtjevima krajnjih korisnika za većim brzinama prijenosa podataka, a dijelom priprema za uvođenje mreža četvrte generacije.

Aktivnosti na licenciranju linkova dominantnih telekom operatora

Za fiksne mikrotalasne linkove dominantnih telekom operatora ukupno su, u 2018. godini, izdate 92 dozvole. Smanjeni broj izdatih dozvola u odnosu na prethodnu godina posljedica je smanjenog broja zaposlenika Područja angažovanih na poslovima fiksne i mobilne službe i shodno tome, potrebnom dužem periodu za obradu velikog broja tekućih zahtjeva. Broj izdatih dozvola po operatorima:

- JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, izdatih 62 (41 nova dozvola, 21 izmijenjenih), otkazanih 32;
- Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka, izdatih 30 (16 novih dozvola, 14 izmijenjenih), otkazanih 15;
- Dioničko društvo BH Telecom Sarajevo (zahtjevi u obradi, izdavanje dozvola u 2019. godini).

Aktivnosti na prijenosnoj mreži Javnih RTV servisa

Usljed zastoja u sprovođenju konkursa za nabavku opreme u drugoj fazi projekta digitalizacije kojim rukovodi Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, na prijenosnoj mreži linkova Javnih RTV servisa nije bilo aktivnosti u 2018. godini, izuzev zahtjeva Javnih RTV servisa za prelaz iz opsega 11 GHz na opseg 3.8-4.2 GHz na dionici RTV Dom – Hum. Tokom 2017. i 2018. godine Javni RTV servisi su u nekoliko navrata prijavljivali smetnje u opsegu 11 GHz na dionici RTV Dom – Hum, ali izvršenim mjerenjima Agencija nije utvrdila prisustvo vanjskog ometača i Javnim servisima je sugerisana temeljna provjera svih dijelova opreme. Nakon što Javni servisi nisu mogli utvrditi izvor grešaka u radu uređaja, podnijeli su Agenciji zahtjev za prelaz na opseg 3.8-4.2 GHz koji će se realizovati u drugoj fazi projekta digitalizacije. Agencija je dala načelnu saglasnost i definisala novi frekvencijski plan za dionicu RTV Dom – Hum.

Aktivnosti na prijenosnoj mreži Ministarstva sigurnosti/bezbjednosti BiH (sklapanje Sporazuma MSB-RAK o korištenju spektra za potrebe Ministarstva i upravnih organizacija u njegovom sastavu)

Kao aktivni nosilac provođenja nekoliko usvojenih strateških dokumenata Vijeća ministara BiH (Strategija BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015 – 2020, Strategija integrisanog upravljanja granicom BiH 2015 – 2018, Strategija BiH u oblasti migracija i azila 2016 – 2020), Ministarstvo sigurnosti BiH je, uz postojeće korištene mikrotalasne veze, izrazilo potrebu za povećanjem kapaciteta prijenosne mreže, te potrebu uspostave bežične mreže na području BiH. Nakon usaglašavanja zahtjeva Ministarstva s raspoloživim radiofrekvencijskim resursima po analizama i prijedlozima Agencije, u novembru je sklopljen Sporazum kojim se reguliše korištenje spektra za potrebe Ministarstva.

Sklopljenim Sporazumom Ministarstvu su dodijeljeni:

- Radiofrekvencijski blok širine 60 MHz u opsegu 3600-3800 MHz za bežičnu WAN mrežu na području cijele BiH za potrebe uvezivanja graničnih prelaza
- Radiofrekvencijski blok 2 x 112 MHz u opsegu 26 GHz za uspostavu sistema video nadzora štićenih objekata na području Sarajeva, Istočnog Sarajeva, Banjaluke, Mostara i Tuzle
- Radiofrekvencijski kanali za pristupne mikrotalasne linkove u opsezima 11 GHz, 18 GHz i 26 GHz na 14 dionica
- Radiofrekvencijski kanali za prijenosnu „backbone“ mrežu mikrotalasnih linkova u opsegu 6 GHz na 34 dionice.

Sporazumom su definisane međusobne obaveze Ministarstva i Agencije u vezi s dostavom tehničke dokumentacije, izdavanja saglasnosti, rješavanja smetnji i komunikacije Ministarstva, upravnih organizacija u sastavu Ministarstva i Agencije.

Tabela 10 u nastavku daje broičani pregled izdatih dozvola za mikrotalasne linkove po različitim kategorijama korisnika (dominantni telekom operatori, ostali komercijalni mrežni i ISP operatori, zatvorene grupe korisnika, Javni RTV servisi, komercijalne RTV stanice) i izdatih saglasnosti državnim organima sigurnosti u 2018. godini:

Tabela 10: Pregled izdatih dozvola u 2018. godini

Kategorija	Dominantni telekom operatori		Ostali mrežni operatori	Zatvorene grupe korisnika	Javni RTV servisi i RTV stanice	Organi sigurnosti	UKUPNO (2018)
Novo dozvole	57		0	0	1		58
Izmjenjene / produžene dozvole	35		2	26	2		65
Otkazane dozvole	47		2	5	6		60
Saglasnosti						3	3

Ukupan broj mikrotalasnih linkova po kategorijama korisnika u licencnim opsezima, zaključno s krajem 2018. godine, dat je u Tabeli 11:

Tabela 11: Broj mikrotalasnih linkova* po kategorijama korisnika i opsezima

RF opseg	Dominantni telekom operatori	Ostali mrežni operatori	Javni RTV servisi	RTV stanice	Posebne kategorije**	UKUPNO
do 400 MHz				100/100	2/2	102/102
do 1.5 GHz				59/59	8/8	67/67
2 GHz			13/32	15/15		28/47
3.4-3.8 GHz			4/13		2/2	6/15
3.8-4.2 GHz			19/44			19/44
6L (5.9-6.4 GHz)	6/27	3/8	2/5		34/34	45/74
6U (6.4-7.1 GHz)	14/50	18/32				32/82
7L (7.1-7.4 GHz)	7/12	1/1	1/2		14/19	23/34
7U (7.4-7.7 GHz)	1/1		5/10		65/98	71/109
8 (7.7-8.5 GHz)	73/109	6/6	11/38		15/24	105/177
10-10.68 GHz			4/11	61/62		65/73
11 (10.7-11.7 G)			14/26	20/20	98/98	132/144
13 GHz	123/126	12/16			12/16	147/158
15 GHz	275/277				9/9	284/286
18 GHz	768/778	8/8			53/53	829/839
23 GHz	795/804	3/3			1/2	799/809
26 GHz	245/245				11/11	256/256
38 GHz	20/20					20/20
70 GHz	8/8					8/8
Mobilni linkovi			6/6		6/6	12/12
UKUPNO:	2335/2457	51/74	79/187	255/256	330/382	3050/3356

* U tabeli je dat broj radiotrasa/broj radiokanala.

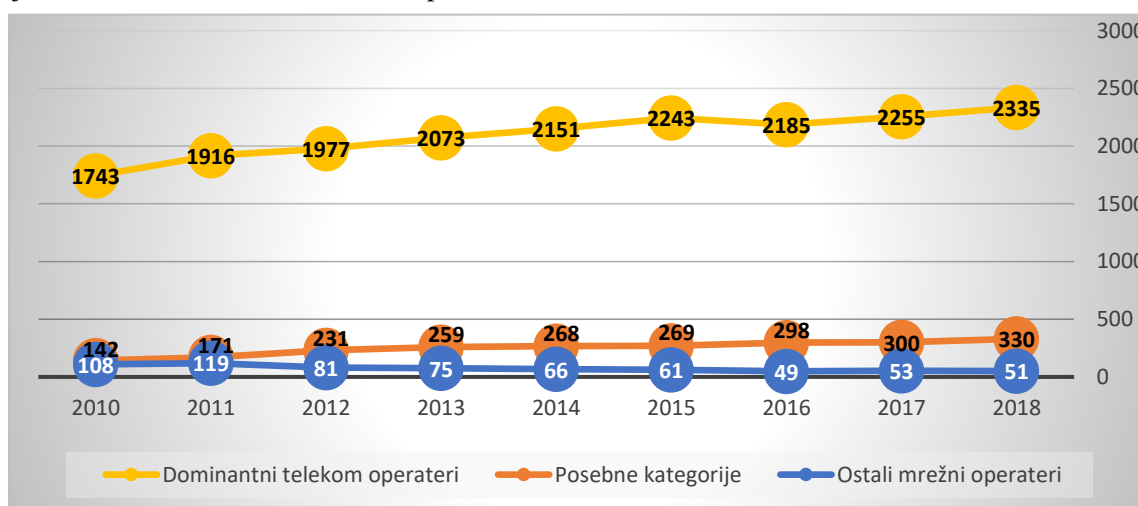
**** Posebnim kategorijama korisnika ne izdaju se obavezno pojedinačne dozvole za radiouređaje. U ovu grupu spadaju oružane snage, Ministarstvo sigurnosti BiH, IDDEEA (ex CIPS), policije, službe državne sigurnosti, EUFOR, EUPM, zatvorene grupe korisnika i sl.**

U Tabeli 12 dat je uporedni prikaz broja linkova u periodu 2015 – 2018. na karakterističnim *backbone* opsezima (6L, 6U, 8G) i infrastrukturnim opsezima 13-26 GHz. Iz uporednog prikaza očigledan je trend stagnacije na *backbone* opsezima (s izuzetkom opsega 6L usljed izgradnje „*backbone*“ prijenosne mreže Ministarstva sigurnosti BiH) i stalnog umjerenog rasta na višim opsezima 13-26 GHz, najvećim dijelom korištenih u infrastrukturnoj podršci mobilnim mrežama tri mobilna operatera.

Tabela 12: Uporedni prikaz broja linkova u opsezima 6-26 GHz u periodu 2015. – 2018.

RF opseg/ Godina	6L (5.9-6.4 GHz)	6U (6.4-7.1 GHz)	8G (7.7-8.5 GHz)	13 GHz	18 GHz	23 GHz	26 GHz
2015	33/118	57/170	118/206	110/121	792/803	789/794	155/155
2016	14/46	39/113	108/190	125/136	811/822	726/736	212/212
2017	14/46	39/111	107/189	129/140	838/848	750/762	243/243
2018	45/74	32/82	105/177	147/158	829/839	799/809	256/256

Grafikon na Slici 12 prikazuje dinamiku broja linkova u periodu 2010. – 2018. za tri skupine korisnika (dominantni/mobilni telekom operateri, mrežni operateri, posebne kategorije korisnika). Iz prikazane dinamike vidljivo je da ne postoje znatnije varijacije po različitim kategorijama korisnika uz stalni umjereni rast u mrežama tri mobilna operatera.

Slika 12. Mikrotalasni linkovi – dinamika rasta u periodu 2010. – 2018. za tri kategorije korisnika

3.1.2 Aktivnosti na licenciranju MMDS sistema u opsegu 11.7-12.5 GHz

U sklopu aktivnosti na licenciranju MMDS sistema u opsegu 11.7-12.5 GHz, u 2018. godini izvršeno je:

- izdavanje 2 dozvole za blok frekvencija na području dvije općine;
- izdavanje 8 dozvola za nove bazne stanice;
- izdavanje 1 izmijenjene dozvole za baznu stanicu;
- izdato rješenje o prestanku korištenja jednog bloka frekvencija na području jedne općine i dvije bazne stanice po zahtjevu korisnika za otkaz dozvola;
- u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, jednom korisniku izdato je rješenje o naplati naknade za korištenje spektra u periodu korištenja bez dozvole Agencije na području dvije općine.

3.1.3 Aktivnosti na licenciranju frekvencijskog opsega 410.00-415.85/420.00-425.85 MHz za pružanje usluga fiksne govorne telefonije i prijenosa paketa podataka

Po objavljenom konkursu za dodjelu dva uparena bloka širine 1.25 MHz, u 2018. godini dodijeljena je dozvola za korištenje raspoloživog spektra 2 x 2.5 MHz za pružanje usluga fiksne govorne telefonije i prijenosa paketa podataka firmi Teledigital d.d. Sarajevo na cijelom području Bosne i Hercegovine.

3.2 Satelitska služba

Redovna aktivnost za ovaj radiokomunikacijski servis je praćenje i održavanje izdatih dozvola za zemaljske satelitske stanice koje su uvezane s trajanjem Općih dozvola iz oblasti emitovanja i telekomunikacija ili su dozvole za VSAT stanice izdate organizacijama koje koriste ovaj vid komunikacija za vlastite potrebe kao zatvorena grupa korisnika na rok važenja od 5 godina. Dozvole za zemaljske satelitske stanice većinom su vezane za dozvole za televizijsko emitovanje i svoj program emituju putem satelita ili putem satelitskih stanica vrše distribuciju signala.

U toku 2018. godine nije došlo do smanjenja broja dozvola. Televizijske stanice koje su ranije imale dozvole zadržale su ih i u ovoj godini. U upravnom postupku rješavanja izmjene tehničkih parametara dozvola za satelitske stanice, izdata je nova dozvola kompaniji Team:media d.o.o. br: 162PTC001 sa izmijenjenim parametrima čije je trajanje uvezano s dozvolom za mrežnog operatora Područja telekomunikacija.

Postupajući po zahtjevima stranaka za izdavanje privremenih dozvola za satelitske stanice za pokrivanje posebnih događaja, obrađeni su zahtjevi te provedeni propisani postupci i izdate 3 privremene dozvole stranim TV kompanijama za prijenosne SNG satelitske stanice, u trajanju od 7 dana, sljedećim korisnicima: TV kući HRT iz Zagreba za period 02. 03. – 08. 03. 2018., kompaniji Associated Press za period 04. 10. – 10. 10. 2018. godine te kompaniji B92 iz Srbije za period 05. 10. – 11. 10. 2018. godine. Izvršeno je produženje dozvole za satelitsku stanicu Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država u BiH na narednih 5 godina i izdati nalozi za plaćanje naknada za produženje trajanja dozvola za kompanije Raiffeisen bank BiH i Bamcard d.d. Sarajevo čije trajanje dozvola ističe 31. 12. 2018. godine. Ranije produžena dozvola Ambasadi Rusije stupila je na snagu 25. 01. 2018. i vrijedi narednih 5 godina.

Pored fiksnih satelitskih stanica za koje su izdate dozvole, i dalje je primjetan povećan interes za korištenje mobilnih satelitskih sistema, kao i satelitskih stanica za potrebe dvosmjernog satelitskog Interneta, naročito za opsege koji ne podliježu individualnom licenciranju. S tim u vezi, u toku protekle godine rađene su analize korištenja opsega C, Ku i Ka za potrebe satelitskih komunikacija u BiH i mogućnost implementacije ECC odluka. Nakon izvršenih analiza sprovedene su ECC odluke (05)01, (13)01 i (15)04 koje se odnose na korištenje negeostacionarnih satelitskih servisa od strane zemaljskih

stanica na mobilnim platformama u Evropi. Sve aktivnosti u vezi sa sprovedbom odluka i korištenja mobilnih i fiksnih satelitskih servisa objedinjene su kroz Plan namjene i korištenja RF spektra u BiH.

U okviru ovih aktivnosti odgovoreno je na upite stranih i domaćih kompanija o mogućnostima korištenja i implementacije fiksnih i mobilnih satelitskih komunikacijskih sistema u BiH (Inmarsat, AccesPartnership, Team:Media i dr.). Naročito je razmatran opseg 2 GHz za mobilne satelitske sisteme i opseg 27.5-30 GHz za implementaciju i neometan rad fiksnog satelitskog servisa u BiH. Također je i analiziran upit kompanije Viasat u vezi s instaliranjem većeg broja satelitskih stanica na teritoriji BiH i pokretanje satelitskog sistema ove kompanije u Bosni i Hercegovini te održan sastanak s predstavnicima pomenute kompanije koji su predstavili rad ovog globalnog komunikacijskog sistema, planiranu implementaciju te upotrebu Ka opsega. Agencija je prezentovala stanje zauzetosti ovog dijela radiospektra te upoznala Viasat o uslovima dobijanja potrebnih dozvola za rad u BiH.

Analiza načina primjene MSS/CGC sistema na opsegu 2 GHz kompanije Inmarsat koji se odnosi na evropsku vazduhoplovnu mrežu EAN kao sastavni dio Inmarsatove šire globalne vazduhoplovne mreže, aktivnost započeta 2017. godine je nastavljena i u ovoj godini. Komponente mreže su satelit S opsega, satelitska mreža s pripadajućom infrastrukturom, antene instalirane na avionima i zemaljska komplementarna komponenta. Naročito je značajna zemaljska komplementarna komponenta jer Inmarsat želi instalirati satelitske stanice zemaljske komplementarne komponente CGC mobilne satelitske mreže. Radna grupa koja je sastavljena od predstavnika Oblasti upravljanja RF spektrom i Oblasti telekomunikacija radi na prijedlogu rješenja za izdavanje svih potrebnih dozvola Agencije. Pored toga, analizirana je dopuna tehničkih parametara koji se odnose na zemaljsku komplementarnu komponentu mobilne satelitske službe. Uključena je kategorija stanica zemaljske komplementarne komponente CGC stanica u novo Pravilo o naknadama Regulatorne agencije kao poseban iznos naknade za dozvole.

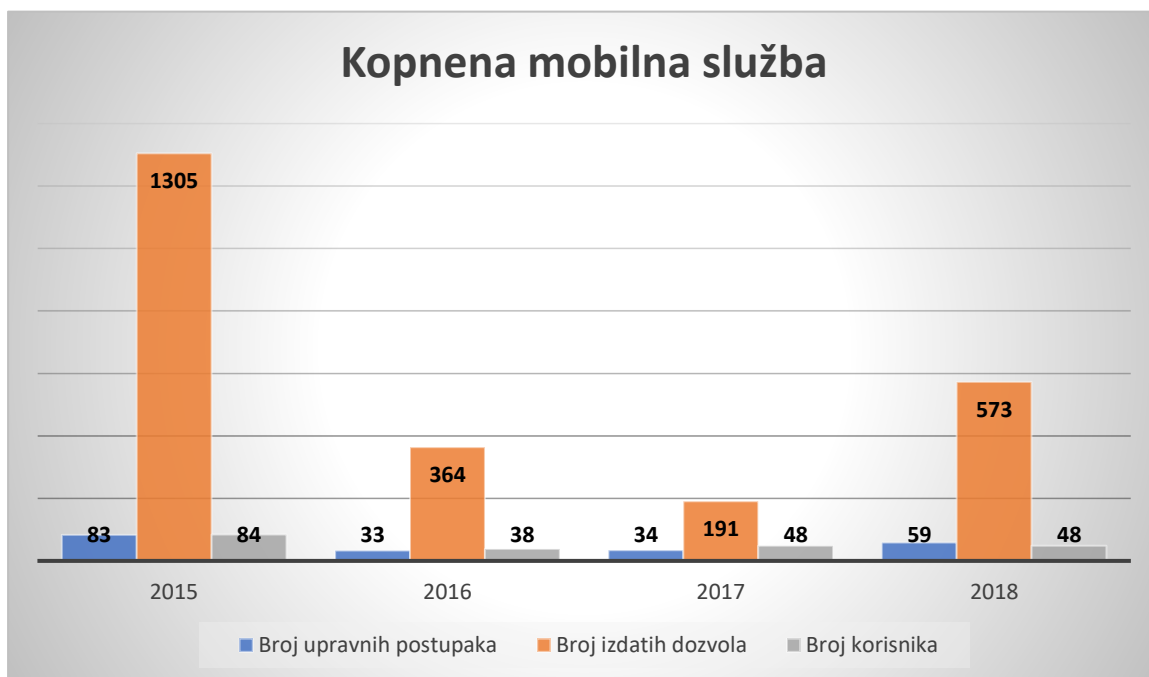
Analiza proširenih opsega namijenjenih fiksnim i mobilnim satelitskim sistemima koji su predmet Svjetske radiokomunikacijske konferencije WRC-19 redovna su aktivnost zbog velikog broja tema konferencije koje se odnose na satelitske sisteme, kao i zbog stalnog usaglašavanja zaključaka konferencije s Planom namjene i korištenja radiofrekvencijskog spektra u BiH.

3.3 Mobilna služba

3.3.1 Kopnena mobilna služba

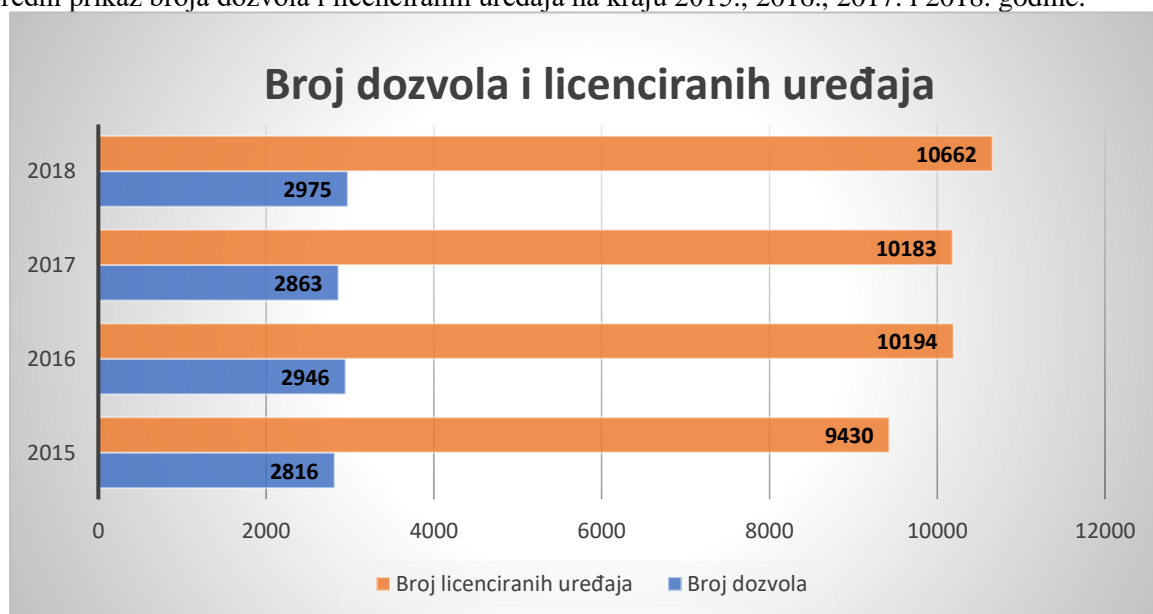
U 2018. godini nastavljene su obimne aktivnosti na uređenju radiofrekvencijskog spektra za potrebe kopnene mobilne službe koje uključuju analizu, planiranje i izdavanje dozvola usaglašanih s Pravilom 50/2010 o korištenju opsega 29.7 - 68 MHz, 68 – 87.5 MHz, 146 - 174 MHz, 380-399.9 MHz, 406.1 - 430 MHz, 440 - 470 MHz, 862 - 876 MHz, 915 - 921 MHz ZA PMR/PAMR. Najveći dio aktivnosti na licenciranju korisnika vrši se u opsezima od 29.7 MHz do 470 MHz u skladu s harmonizovanim korištenjem propisanim preporukom ECC T/R 25-08.

U pokrenutih 59 upravnih postupaka u 2018. godini, izdate su ukupno 573 dozvole za 48 korisnika. Na slici 13. prikazana je dinamika licenciranja za kopnenu mobilnu službu u periodu 2015. – 2018. Neujednačeni broj izdatih dozvola po godinama rezultat je izdavanja dozvola u petogodišnjim ciklusima u skladu s propisanim trajanjem dozvole na period od 5 godina.

Slika 13. Dinamika licenciranja za kopnenu mobilnu službu u periodu 2015. – 2018.

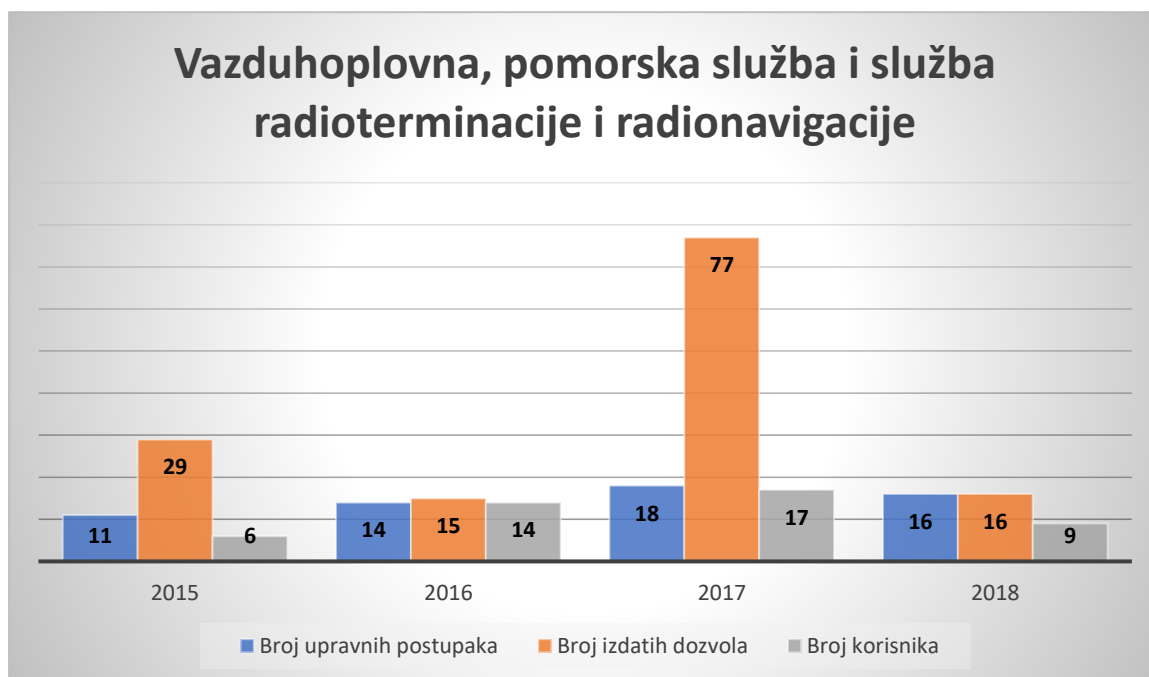
Zaključno s krajem 2018. godine, u bazi podataka Agencije nalazi se 2.975 aktivnih dozvola koje obuhvataju 10.662 licencirana radiouređaja u oblasti kopnene mobilne službe. Na slici 14. dat je uporedni prikaz broja dozvola i licenciranih uređaja na kraju 2015., 2016., 2017. i 2018. godine.

Slika 14. Broj dozvola i licenciranih uređaja u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini

3.4 Vazduhoplovna, pomorska služba i služba radioterminacije i radionavigacije

U pokrenutih 16 upravnih postupaka u 2018. godini, izdato je ukupno 16 dozvola za 9 korisnika. U odnosu na 2017. godinu bilježi se pad broja izdatih dozvola, što je, kao i u slučaju kopnene mobilne službe, opravdano petogodišnjim ciklusima produženja dozvola. Na slici 15. prikazana je dinamika licenciranja u periodu 2015. – 2018.

Slika 15. Dinamika licenciranja za vazduhoplovnu, pomorsku i službu radioterminacije i radionavigacije u periodu 2015. – 2018.

3.5 Radiodifuzna služba

3.5.1 Analogna radiodifuzija – radio

Sproveden je Javni poziv za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa. Prijavile su se 31 stanica, prošlo ih je 16, te je dodijeljeno 50 novih resursa.

Aktivnosti s postojećim korisnicima dozvola se mogu podijeliti u sljedeće kategorije:

Bolja iskorištenost dodijeljenog frekvencijskog resursa: 5 radiostanica (Radio BIG u Travniku, Modriči i Tuzli; Radio TNT; Narodni Radio; Radio Posušje; RSG u Doboju i na Bjelašnici)

Izmjena emisionih parametara: Pozitivno je odgovoreno na zahtjeve 11 radiostanica: Radio Birač u Milićima, Drukčiji Radio u Travniku, Radio Velika Kladaša u V. Kladaši, Radio Herceg Bosne u Sanskom Mostu, Radio Kontakt u Banjaluci, Radio Marija u Mostaru, Radio Kameleon u Gračanici, Radio BIR (Bratunac i Bihać), Radio M u Banjaluci, Radio RSG u Bihaću i Goraždu te Narodni radio u Tuzli. Ovoj vrsti aktivnosti uvijek prethodi koordinacija.

Odbijeni su zahtjevi: Radija Cazin za izmjenu u Cazinu, Radija BN za izmjenu lokacije u zoni Sanskog Mosta i Radija BN za dodatne anekse u zoni Konjic – Jablanica – Mostar.

Novi tehnički uslovi za emitovanje: Započet proces za Radio RTRS za 4 lokacije.

Povlačenje izdatih aneksa: Povučeni tehnički aneksi za emitovanje za Radio BN (Nevesinje i Bos. Grahovo), na zahtjev stanice.

Otklanjanje smetnji: Otklonjene su smetnje koje je HR HB trpio od stanice iz HRV u zoni Posušja, smetnje koju je Radio „Slon“ trpio od Radio „Glas Drine“ u zoni Tuzle te intermodulacijskih smetnji koje su stvarali Radio Marija, Radio MIX i Radio Grude.

Promjena u nazivu stanice: Radio Tuzla u Radio TNT; Radio 7 u Radio Tuzla i Radio Castra u POP FM.

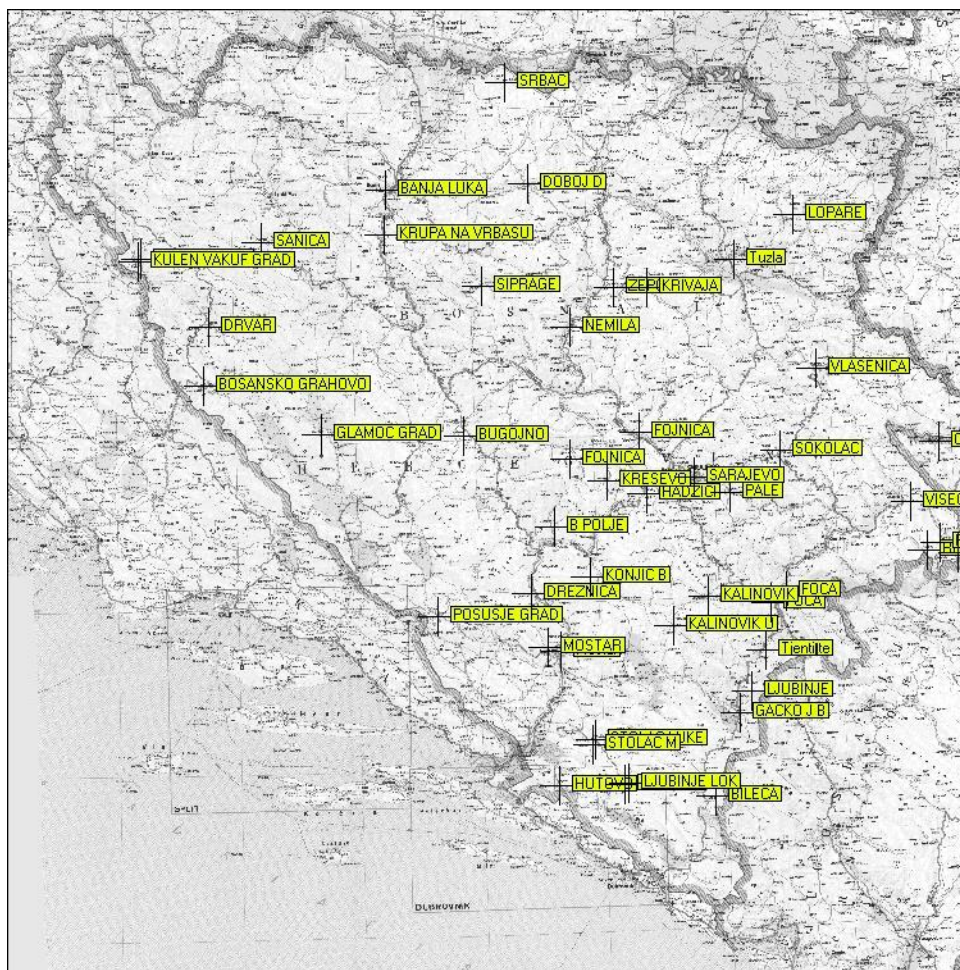
Priprema Javnog poziva za takmičenje za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa za radijsko emitovanje DAB+

Dana 20.11.2019. godine, Agencija je održala sastanak s predstavnicima radiostanica u Bosni i Hercegovini na temu „Uvođenje digitalnog zemaljskog radijskog emitovanja (DAB)“, u cilju otvaranja rasprave o potrebama, mogućnostima i modalitetima uvođenja DAB+. Predstavnici radiostanica su pozdravili inicijativu Agencije da započne proces razgovora i definisanja aktivnosti u vezi s uvođenjem DAB-a, te su iznijeli stav da je digitalizacija radija neminovan proces koji će se desiti.

Raspravljalo se o modalitetima za uvođenje DAB+, multipleks operatorima, tranzicijskom periodu, dostupnosti prijemnika za DAB+, kao i predviđenom vremenskom okviru, procjeni troškova i drugom. Agencija će u najskorije vrijeme pokrenuti izradu strateškog dokumenta i formirati radnu grupu, imajući u vidu da je potrebno osigurati učešće predstavnika vlasti i nosilaca dozvola.

Priprema novog Javnog poziva za dodjelu raspoloživih resursa za FM radio

Na osnovu člana 40. stav (1), a u vezi s čl. 3. st. (3) tačka a) i b), 4. tačka e), 30., 32. i 37. Zakona o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), Odluke Vijeća Agencije o raspisivanju javnog poziva za takmičenje za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa za radijsko emitovanje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije u VHF opsegu 87.5 - 108 MHz (lista: LRF-R-1/19), Agencija je pokrenula aktivnosti na pripremi Javnog poziva za takmičenje za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa za radijsko emitovanje. S tim u vezi, u Području za upravljanje radiofrekvencijskim spektrom pripremljena je lista od 60 raspoloživih frekvencijskih resursa u 40 zona, s geografskim pozicijama kako je dato na narednoj slici.

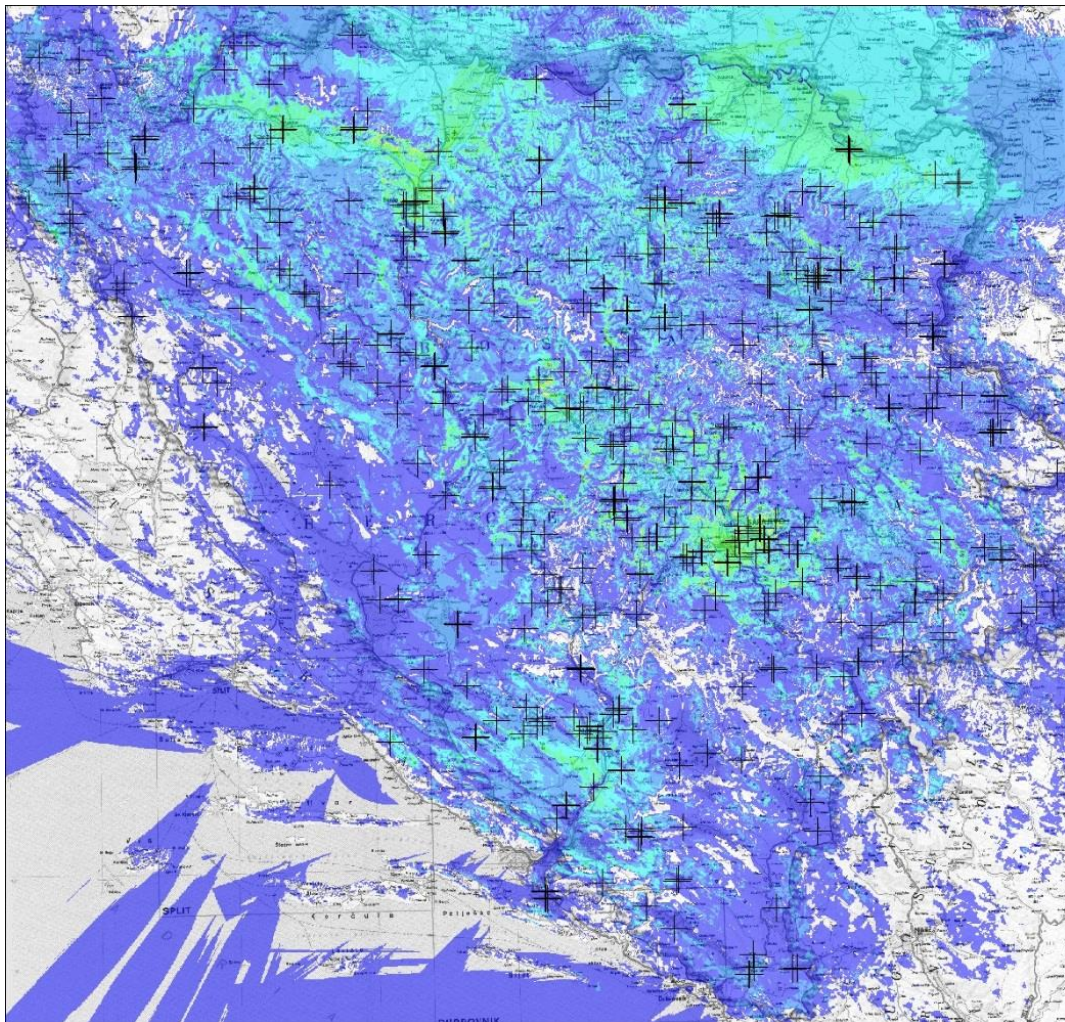
Slika 16. predstavlja geografski raspored slobodnih frekvencijskih resursa za FM radio

Prethodna slika pokazuje nedostatak slobodnih frekvencijskih resursa na sjeveru i sjeveroistoku BiH nastao kao rezultat intenzivnog korištenja radiofrekvencija od strane 150 radio stanica u BiH ali i činjenice da je ovo područje u okviru frekvencijskog prostora kojeg čine četiri zemlje: Hrvatska, Mađarska, Srbija i Bosna i Hercegovina.

U narednom periodu Agencija će raditi na osiguranju novih frekvencijskih resursa u ovom području putem intenzivnih međunarodnih koordinacijskih sastanaka sa odgovarajućim agencijama susjednih zemalja.

3.5.2 Analogni radiodifuzija - TV

Iako je sporazumom GE-06 predviđeno potpuno gašenje analogne televizije 17. juna 2015. godine, televizijske stanice u BiH su nastavile sa analognom radiodifuzijom i u 2016. godini, što je za posljedicu uzrokovalo međunarodne smetnje u susjednim državama. Na narednoj slici je dat pregled trenutnog analognog emitovanja u BiH.

Slika 17. Simultano pokrivanje analognih TV stanica koje su još u radu

S prethodne slike je vidljivo da je analogno emitovanje osnovni vid TV emitovanja u BiH. Trenutno u BiH radi blizu 750 analognih TV predajnika koji ne rade u skladu s međunarodnim sporazumom iz 2006. godine. S tim u vezi, ovi predajnici predstavljaju izvore mogućih smetnji, kako u BiH tako i u susjednim zemljama. Do sada je Agencija primila veći broj žalbi odgovarajućih agencija susjednih zemalja na rad ovih analognih predajnika. Sve zaprimljene žalbe su riješene privremenim gašenjem ili promjenom parametara emitovanja, na način kako slijedi:

- Televizija OBN se obratila sa zahtjevom za izmjenu Tehničkih uslova za emitovanje za emisionu lokaciju Grude Malić, a kao razlog naveli su smetnju na istom kanalu koja dolazi iz Republike Hrvatske. Tehnička analiza je pokazala da je zahtjev opravdan i da mu se može udovoljiti na način da se izvrši zamjena TV kanala koje TV OBN trenutno koristi na tom području.
- FTV se obratila sa zahtjevom za izmjenu Tehničkih uslova za emitovanje za emisionu lokaciju Planinica – Mostar, a kao razlog naveli su smetnju na istom kanalu koja dolazi iz Republike Hrvatske. Tehnička analiza je pokazala da je zahtjev opravdan i da mu se može udovoljiti tako što će se izvršiti zamjena TV kanala.
- RTV Goražde se obratila sa zahtjevom za izmjenu Tehničkih uslova za emitovanje za emisionu lokaciju Crijetez – Goražde, a kao razlog naveli su smetnju na istom kanalu koja dolazi iz Crne

Gore. Tehnička analiza je pokazala da je zahtjev opravdan i da se stanici može udovoljiti tako da se izvrši zamjena TV kanala.

- Radiotelevizija Bosne i Hercegovine je informisana da je došlo do promjene TV kanala koji su predviđeni da se koriste u MUX-A. Naime, ranije je predviđeno da allotment TROVRH radi na 38. TV kanalu, međutim, taj kanal je prilikom replaniranja iskorišten za proširenje pokrivanja, a umjesto njega je planiran 48. TV kanal, te da navedenu informaciju uzme u obzir prilikom izrade Tenderske dokumentacije za drugu i treću fazu digitalizacije.

3.5.3 Srednjetalasna radiodifuzija

U toku 2018. godine nije bilo izmjena u tehničkim uslovima dozvola za korištenje srednjetalasnih frekvencija tako da su i dalje na snazi tehnički uslovi emitovanja za srednjetalasne radiostanice: Zavidovići – 1503 kHz, Banovići – 792 kHz i BHRT za srednjetalasni predajnik 612 kHz – Donje Moštre.

3.5.4 Digitalna radiodifuzija – TV

U 2018. godini nije zabilježen značajniji pomak u prelasku s analognog na digitalno zemaljsko emitovanje, iako je rok za prelazak bio 16.07.2015. godine. Na osnovu Strategije prelaska s analognog na digitalno zemaljsko emitovanje, Agencija je dodijelila pravo na korištenje prvog Multipleksa (MUX A) Javnom RTV sistemu BiH. Njihovo pravo i obaveza je da emituju u digitalnom formatu postojeće programe JRTVS BiH: program RTV Republike Srpske, Federacije BiH i BHRT-a. Osnovna karakteristika ove Odluke je da se MUX A, koji je ranijim dokumentima bio predviđen za korištenje isključivo javnih RTV servisa, otvara i za korištenje drugim TV stanicama u BiH uz saglasnost Agencije.

Međutim, Javni RTV servisi nisu ispunili svoje obaveze i nisu postigli dogovor oko formiranja zajedničkog tijela koje obezbjeđuje koordinaciju korištenja i upravljanja tehničkim resursima prenosive i emisione infrastrukture MUX-a A i MUX-a B, odnosno nisu ispoštovali Odluku Savjeta ministara BiH od 20. decembra 2016. godine (Službeni glasnik BiH, br. 59/09, 51/12 i 6/17), u kojoj je navedeno sljedeće: *Odbor Sistema javnih RTV servisa Bosne i Hercegovine će u roku od 30 dana od stupanja na snagu ove Odluke registrovati tijelo u skladu sa Zakonom o javnom RTV sistemu Bosne i Hercegovine koje će osigurati koordinaciju korištenja i upravljanja tehničkim resursima prijenosne i emisione infrastrukture MUX A i MUX B).*

Na zahtjev komercijalnih TV stanica u Bosni i Hercegovini, a imajući u vidu da su komercijalne TV stanice zakoniti učesnici u procesu prelaska s analognog na digitalno zemaljsko emitovanje, Agencija je pokrenula aktivnosti u vezi s dodjelom Multipleksa C, koji je Strategijom namijenjen komercijalnom sektoru na upravljanje.

3.6 Radioamaterska služba

Agencija je izdala 422 dozvole za radioamaterske znakove te je nastavljen proces registracije amaterskih radiouređaja u BiH. U 2018. godini registrovana su 302 nova amaterska radiouređaja. Pored izdavanja dozvola za radioamaterske znakove i amaterske radiouređaje, Agencija je izdala i 13 dozvola za specijalne i takmičarske radioamaterske znakove, kao i 3 HAREC sertifikata za bh. radioamatere u inostranstvu. Na osnovu Pravila o izmjenama i dopunama Pravila 28/2007 o radioamaterskoj službi, izdata su rješenja za 3 jednoslovna radioamaterska znaka.

3.7 Međunarodna koordinacija frekvencija

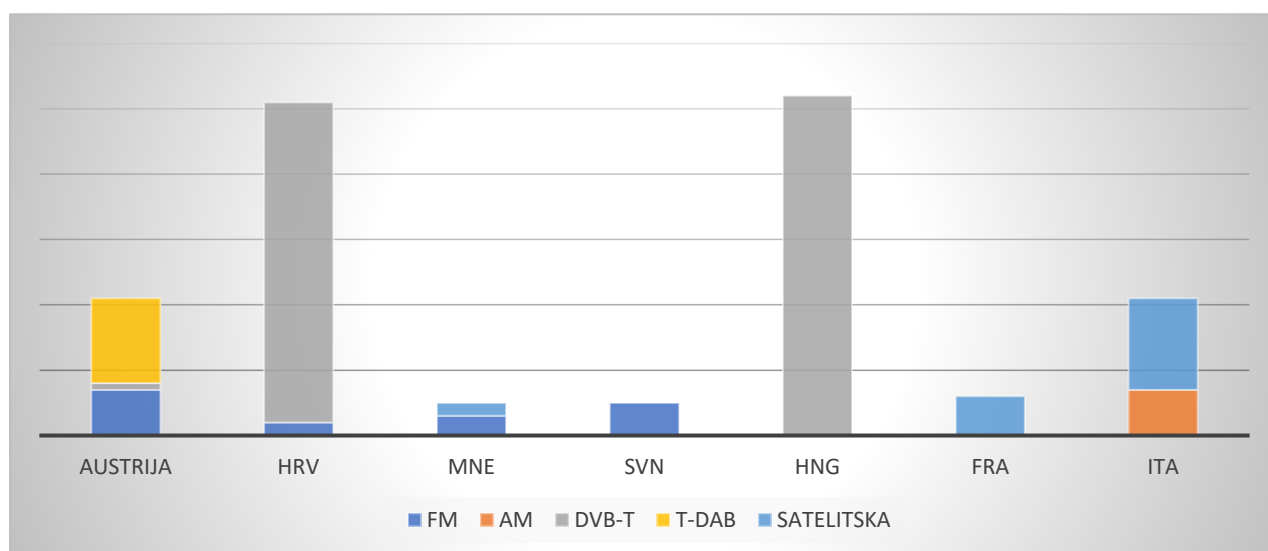
3.7.1 Međunarodna koordinacija

Provjera kompatibilnosti rada stanica susjednih zemalja sa stanicama na teritoriji BiH te provjera usklađenosti rada naših stanica s planiranim stanicama susjednih zemalja i stanicama koje se puštaju u rad ili modifikuju tehničke parametre, kao i analiza objavljenih baza podataka stanica u informacijskom sistemu ITU-a BRIFIC u smislu provjere zajedničkog rada bez štetnih smetnji, stalna su aktivnost Oblasni upravljanja spektrom. U okviru ovih aktivnosti je prijava i slanje u proces koordinacije naših stanica susjednim zemljama, kao i poslovi prijave frekvencijskih dodjela u ITU Master registar.

U skladu s gore navedenim, a na osnovu pristiglih zahtjeva za koordinaciju frekvencija, obrađeni su zahtjevi susjednih administracija, kao što je prikazano u Tabeli 13:

Tabela 13. Zahtjevi susjednih zemalja za koordinaciju frekvencija

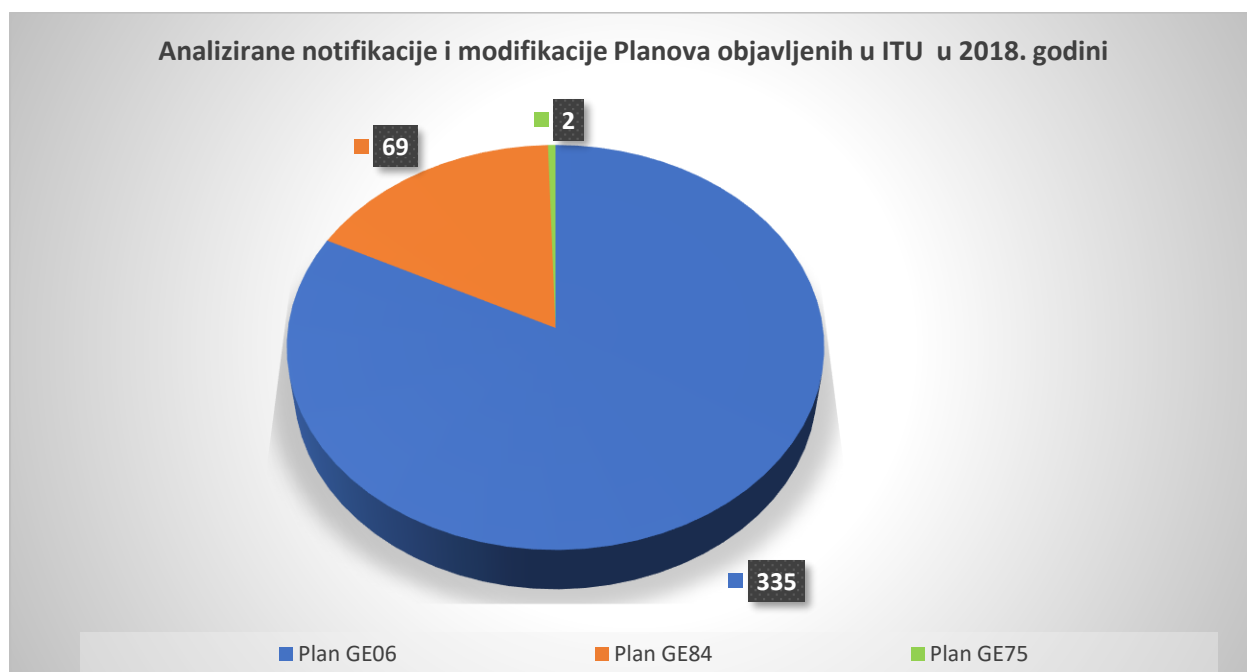
Administracija	FM (br. stanica)	AM (br. stanica)	T-DAB (br. stanica)	DVB-T (br. stanica)	SATELITSKA
Hrvatska	2			49	
Slovenija	5				
Crna Gora	3				2 MSS
Austrija	7		13	1	
Mađarska				52	
Francuska					6 FSS
Italija		7			14 FSS

Slika 18. Grafički prikaz zahtjeva susjednih zemalja za koordinaciju frekvencija

Dodatno, na redovnom bilateralnom koordinacijskom sastanku s regulatornom administracijom Republike Hrvatske, održanom 18. i 19.06.2018. godine u Zagrebu, koordinisano je 11 FM BC stanica na području Republike Hrvatske.

U toku 2018. godine je izvršena analiza objava u BRIFIC izvještajima od broja 2861 do broja 2885. Na Slici 19 je dat pregled izvršenih objava prema međunarodnim sporazumima i planovima raspodjele frekvencija, a koje su objavljene uz naznaku da mogu imati uticaj na rad stanica na području BiH.

Slika 19. Analizirane notifikacije i modifikacije Planova objavljenih u ITU u 2018. godini

Pokrenuta je procedura međunarodne koordinacije 9 FM BC stanica s administracijama susjednih zemalja koje prema proračunima ulaze u zonu koordinacije frekvencija. Od navedenih 9 FM BC stanica osam stanica je koordinisano s regulatornom administracijom Republike Hrvatske na redovnom bilateralnom koordinacijskom sastanku održanom 18. i 19.06.2018. godine u Zagrebu i s regulatornom administracijom Crne Gore na koordinacijskom sastanku održanom 04. i 05.04.2013. godine. Administracijama ostalih 10 susjednih zemalja su upućeni dopisi sa zahtjevima za koordinaciju navedenih frekvencija. U 2018. godini su završene koordinacione aktivnosti s osam zemalja.

U 2018. godini Radiokomunikacijskom birou ITU-a je podnesen zahtjev za objavu i upis u informacionu bazu novih DVB-T kanala BiH u skladu s dogovorom postignutim na multilateralnom sastanku – SEDDIF u decembru 2017. godine. U novembru 2018. godine u cirkularnoj informacionoj bazi broj 2884 Radiokomunikacijskog biroa Međunarodne unije za telekomunikacije objavljen je zahtjev RAK-a za 186 modifikacija Plana GE06.

Trend povećanja broja zahtjeva za koordinacijom satelitskih stanica je i dalje prisutan, tako da se i u narednom periodu očekuje intenziviranje ovog segmenta međunarodne koordinacije frekvencija.

Nakon završene analize kompatibilnosti rada satelitskih stanica administracije Italije, upućen je odgovor u vezi s puštanjem u rad 13 satelitskih stanica u opsegu 2 GHz, prema odredbama ITU Radio Regulations.

Izvršena je analiza kompatibilnosti satelitskih stanica italijanske i mađarske administracije te potencijalnog uticaja na rad naših stanica, a u vezi s puštanjem u rad zemaljskih satelitskih stanica Italije i Mađarske u opsegu 14 GHz.

U skladu s odredbama ITU RR 9.51A upućen je odgovor sa saglasnošću za rad francuskoj administraciji u vezi s puštanjem u rad 6 zemaljskih satelitskih stanica koje su povezane na satelitsku mrežu MSG-3.5.

Upućen je dopis sa saglasnošću za rad italijanskoj administraciji za koordinaciju frekvencija u vezi s puštanjem u rad predajne zemaljske satelitske stanice ITA-ROM-084 koja komunicira sa satelitskom mrežom EUTELSAT 3-5W. Isti dopis upućen je i ITU-u.

Data je saglasnost administraciji Crne Gore za puštanje u rad dvije stanice zemaljske komplementarne komponente mobilnog satelitskog servisa CGC/MSS stanice koje rade u opsegu 2170-2185 MHz/1980-1995 MHz. To je nakon Hrvatske druga zemlja u regionu koja je izdala dozvole za rad ovih stanica u okviru projekta pokretanja globalne MSS mreže na 2 GHz.

Pored međunarodne koordinacije frekvencija satelitskih sistema, Agencija je od administracija Norveške, Rusije i Papua Nove Gvineje primila zahtjeve za uključenje teritorije BiH u servisnu zonu njihovih satelita.

- U pripreмноj je fazi izrada sporazuma između BiH, Crne Gore, Srbije i Makedonije o pograničnoj koordinaciji MFCN mreža u opsezima 800-900-1800-2100-2600 MHz (regulatori Crne Gore i Srbije dostavili su prijedloge sporazuma, od strane Agencije urađen je pregled i stavljene BH dopune i korekcije, BH prijedlozi su proslijeđeni ostalim administracijama na daljnje usaglašavanje).
- Dostavljen je odgovor na CEPT upitnik o trendovima u fiksnom servisu u opsegu 5925-6425 MHz i odgovor na ITU upitnik o korištenju spektra za mobilne sisteme.

Međunarodni prigovori o štetnim smetnjama

Po prijavi smetnje u E-GSM 900 MHz opsegu na području Kostajnice i Brčkog od strane operatora Mtel a.d. Banja Luka iz 2017. godine i izvršenom monitoringu Agencije, hrvatskom regulatoru upućena je urgencija za smanjenje nivoa signala u opsegu 900 MHz na propisani nivo u skladu s CEPT propisima. Hrvatski regulator predložio je rješavanje smetnje na nivou direktne komunikacije dva operatora.

U 2018. godini, nakon analize i rješavanja štetnih smetnji, upućeni su dopisi u vezi sa sljedećim međunarodnim prigovorima:

- Odgovor na prijavu regulatorne agencije Republike Hrvatske u vezi smetnje na lokaciji Brodski Stupik, na frekvenciji 94.3 MHz,
- Dopis regulatornoj agenciji Republike Hrvatske sa zahtjevom za pojašnjenje lokacije predajnika koji radi na frekvenciji 96.9 MHz u vezi prijave smetnje na ometanje rada korisnika na frekvenciji 96.8 MHz sa područja Republike Hrvatske,
- Odgovor regulatornoj agenciji Republike Hrvatske o uklanjanju štetnih smetnji na frekvenciji 108.600 MHz iz frekvencijskog opsega namijenjenog za avio navigaciju,
- Dopis regulatornoj agenciji Republike Hrvatske s odgovorom u vezi prijave smetnje na frekvenciji 109.500 MHz iz frekvencijskog opsega namijenjenog za avio navigaciju,
- Dopis regulatornoj agenciji Republike Srbije s odgovorom u vezi prijave smetnje, s područja Bosne i Hercegovine na frekvenciji 93.1 MHz,
- Upućena je prijava međunarodne smetnje administraciji Republike Srbije o ometanju BiH stanice na frekvenciji 88.8 MHz s područja Republike Srbije.

Pored navedenih, nastavljene su aktivnosti na koordinaciji resursa radiofrekvencijskih opsega namijenjenim vojnim strukturama u BiH, kao značajnoj aktivnosti koja je započela 2017. godine. Nakon upućenog dopisa Ministarstvu odbrane o potrebi revizije zastarjelog sporazuma, te potrebi stalne koordinacije upotrebe resursa radiofrekvencijskog spektra, na inicijativu Agencije, održan je sastanak s predstavnicima Ministarstva odbrane BiH, u vezi s vojnim opsezima kojima upravlja Ministarstvo odbrane, te reviziju sporazuma o Normalizaciji koordinacije resursa radiospektra između SFOR-a i Regulatorne agencije u skladu s Akcionim planom za izradu Politike sektora komunikacija u BiH, te dogovoreni dalji koraci saradnje ove dvije institucije.

3.8 Regulatorna iz oblasti upravljanja spektrom

Pravilo – Plan namjene i korištenja radiofrekvencijskog spektra u Bosni i Hercegovini

Nakon usvajanja prijedloga pravila o Planu namjene i korištenja RF spektra u BiH koji je usklađen sa zaključcima Svjetske radio konferencije WRC-15 ITU-a, ITU Radio pravilnikom ITU RR 2016 te Zajedničkom evropskom tabelom namjene i korištenja radiofrekvencijskog spektra ECA iz 2017. godine, provedenih javnih konsultacija te usklađivanjem s pravnom stečevinom EU. Pravilo 86/18 je finalno usvojeno i objavljeno u „Službenom glasniku BiH“.

Tri pravila iz oblasti radiokomunikacija, na čijem su donošenju započete aktivnosti u 2017. godini, usvojena su na sjednici Vijeća Agencije održanoj 23. aprila 2018:

1. Pravilo o korištenju radiofrekvencijskog opsega 800 MHz za MFCN
2. Pravilo o korištenju radiofrekvencijskog opsega 2600 MHz za MFCN
3. Pravilo o korištenju radiofrekvencijskih opsega 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz za MFCN

Pravilima se definiše tehnički okvir korištenja opsega 800 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz i 3600-3800 MHz generalno za mobilne/fiksne komunikacijske mreže na tehnološki neutralnoj osnovi.

Glavnina pripremnih aktivnosti u donošenju navedenih pravila obavljena je u 2017. godini i javne konsultacije održane su u decembru 2017. i januaru 2018. Za sva tri pravila izvršena je ocjena usklađenosti sa pravnom stečevinom Evropske unije.

Pravilo o korištenju radiofrekvencijskog opsega 1452-1492 MHz za MFCN SDL

Prema planu rada Područja za 2017. godinu u oblasti radiokomunikacija predviđeno je donošenje Pravila o korištenju radiofrekvencijskog opsega 1452-1492 MHz. Zbog tekućih izmjena referentnih CEPT propisa čija je finalizacija okončana početkom 2018. godine, usvajanje BiH Pravila odgođeno je za 2018. godinu.

Opseg 1452-1492 MHz je na CEPT nivou planiran za potrebe mobilnih/fiksnih komunikacijskih mreža (MFCN) i to kao "samo downlink", tj. neupareni spektar koji operatoru omogućuje dodatni kapacitet na vezi prema korisniku. Direkcija za evropske integracije dala je ocjenu usklađenosti Pravila s pravnom stečevinom Evropske unije. Pravilo je usvojeno na sjednici Vijeća Agencije održanoj 13. jula 2018.

Pravilo o korištenju radiofrekvencijskih opsega za linkove tačka-tačka u fiksnom servisu

U planu rada Područja za 2018. godinu predviđeno je donošenje izmjena i dopuna Pravila 63/2012 o korištenju radiofrekvencijskih opsega za linkove tačka-tačka u fiksnom servisu. Prema uputi Vijeća Agencije, zbog većeg broja izmjena i dopuna predloženo je izdavanje novog Pravila. Pravilom se propisuju radiofrekvencijski opsezi za linkove tačka-tačka u fiksnom servisu u Bosni i Hercegovini i

tehnički zahtjevi njihovog korištenja. Na sjednici Vijeća Agencije u decembru 2018. godini prijedlog novog Pravila usvojen je za javne konsultacije u trajanju od mjesec dana. Postupak donošenja Pravila okončan će se početkom 2019. godine.

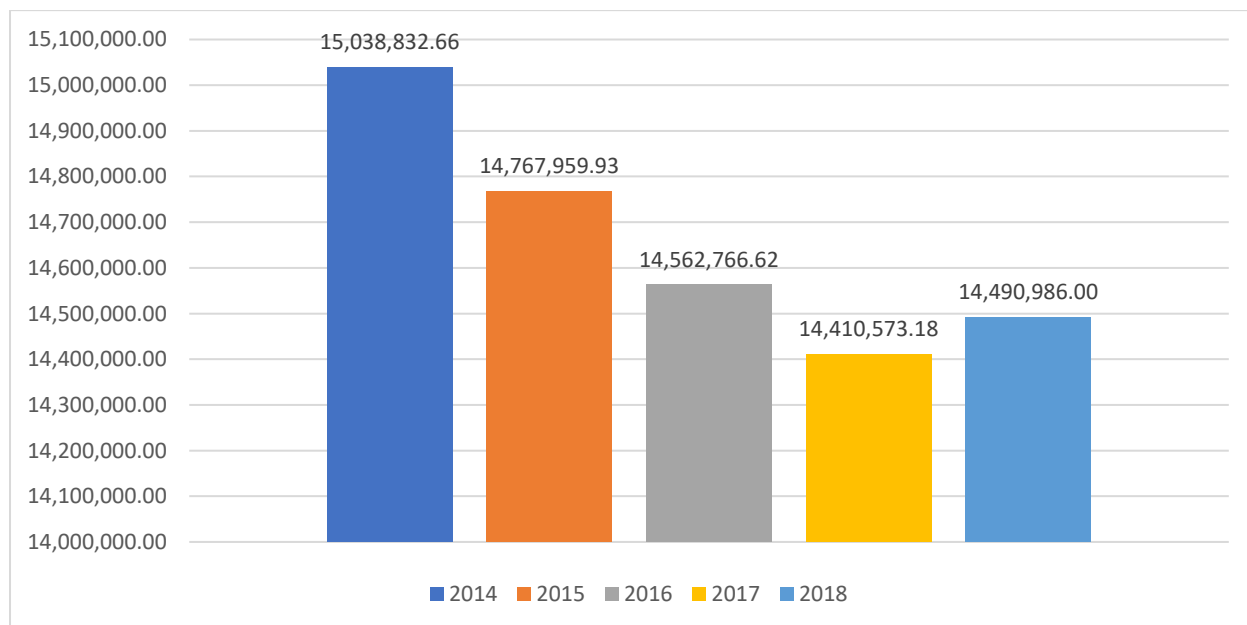
3.9 Ekonomski aspekt upravljanja radiofrekvencijskim spektrom

Na osnovu Pravila 80/2016, Naknade za dozvole u radiokomunikacijama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 95/16), obračunate su naknade za period 01.01.2018. – 31.12.2018. godine za: kopneni mobilni radio, vazduhoplovne i pomorske stanice, satelitske stanice, VSAT i mikrotalasne linkove tačka-tačka i tačka-više tačaka.

Izdati su nalozi za ispostavljanje računa po osnovu naknada za korištenje radiofrekvencijskog spektra za nove dozvole u skladu s članom 16. (Korisnici s novim dozvolama) Odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o naknadama za korištenje radiofrekventnog spektra ("Službeni glasnik BiH", br. 15/14). Visina naknada za korištenje radiofrekvencijskog spektra je neznatno uvećana u odnosu na prethodnu godinu i minimalna zahvaljujući izdavanju dozvola za pristupne sisteme i mikrotalasne veze tačka-više tačaka. Kako je vidljivo u tabeli 14, nema porasta u naknadama za mikrotalasne veze tačka-tačaka što je posljedica dugogodišnjeg zastoja u uvođenju novih tehnologija i mreža (IV generacije mobilnih mreža i mreža za emitovanje zemaljskog digitalnog TV signala).

U 2018. godini pokrenuto je 187 upravnih postupaka po službenoj dužnosti za naplatu nenaplaćenih potraživanja po osnovu Dozvola u radiokomunikacijama za korisnike koji nisu izmirili dugovanja po osnovu ispostavljenih računa za dozvole za korištenje radiofrekvencijskog spektra i za naknade za korištenje radiofrekvencijskog spektra, od čega se najveći broj rješenja odnosi na nosioce dozvola u emitovanju.

Iznos naknada za korištenje radiofrekvencijskog spektra u Bosni i Hercegovini u posljednjih pet godina prikazane su na sljedećoj slici:

Slika 20. Iznosi naknada za korištenje radiofrekvencijskog spektra u Bosni i Hercegovini (KM)

Servis/Godina	2014	2015	2016	2017	2018
GSM / UMTS	10,830,000.00	10,830,000.00	10,830,000.00	10,830,000.00	10,830,000.00
Mikrotalasne veze tačka-tačka	2,011,644.19	2,117,970.58	2,098,708.40	1,962,798.73	1,963,784.96
Mikrotalasne veze tačka-više tačaka	594,588.96	588,605.16	601,570.84	567,864.45	751,078.66
Kopnena mobilna, vazduhoplovna, pomorska i služba radioterminacije i radionavigacije	286,525.25	289,905.55	305,867.28	316,950.00	306,417.77
Emitovanje (Radio i TV)	1,274,211.25	894,848.51	690,420.00	700,760.00	611,090.37
Satelitska služba	41,863.01	46,630.13	36,200.00	32,200.00	28,614.24
Ukupno	15,038,832.66	14,767,959.93	14,562,766.52	14,410,573.18	14,490,986.00

Tabela 14. Ukupni prihod servisa po godinama

4. PODRUČJE ZA RADIOMONITORING, INFORMACIJSKO-TEHNIČKU PODRŠKU I KONTROLU POŠTIVANJA USLOVA DOZVOLA

4.1 Odjeljenje za radiomonitoring

U skladu sa Zakonom o komunikacijama, oblast za radiomonitoring je nadležna za kontrolu i monitoring radiofrekvencijskog spektra u cilju osiguranja efikasnog korištenja i efikasnog upravljanja resursima radiofrekvencija u skladu s Planom namjene i korištenja radiofrekvencijskog spektra u Bosni i Hercegovini, propisima iz oblasti radiokomunikacija i drugim preporukama Međunarodne unije za telekomunikacije, i s drugim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.

Monitoring se obavlja na osnovu zahtjeva koji dolaze iz različitih izvora kao što su: žalbe, zahtjevi specijalizovanih odjela Agencije, Vijeća Agencije. Pored monitoringa na osnovu zahtjeva odjeljenje za radiomonitoring vrši redovni monitoring i/ili kontrolu frekvencijskog spektra u skladu s planiranim aktivnostima na čitavom području BiH.

U 2018. godini pristiglo je i obrađeno 49 zahtjeva za provjerom, od toga 7 smetnji u GSM opsegu, 2 zahtjeva mjerenja zračenja baznih stanica, 18 zahtjeva mjerenja činjeničnog stanja nakon prijema prigovora korisnika RF spektra i zauzetosti frekvencijskih resursa u PMR opsegu, 1 mjerenje provjere prestanka korištenja MMDS sistema nakon izdatog naloga/obustave korištenja navedenog, 3 mjerenja zauzetosti RF spektra za potrebe postavljanja radioamaterskog repetitora, 1 mjerenje nelicenciranog opsega na području Sarajeva (mjerenje nespecifičnog SRD-a), 1 mjerenje smetnji u aviobandu na području Komara, 1 mjerenje zauzetosti spektra u određenom području, 1 mjerenje ilegalnog korištenja RF spektra, te 13 mjerenja provjere poštivanja tehničkih uslova dozvole i poštivanja naloga/rješenja iz oblasti emitovanja. Navedena mjerenja vršena su na području cijele BiH, provjere su u većini slučajeva vršene u više navrata.

4.1.1 Mreža radiomonitoring stanica u Bosni i Hercegovini

Za potrebe kontrole radiospektra (RF spektar) na području Bosne i Hercegovine, a u cilju obezbjeđivanja sredstava za rad za efikasno upravljanje RF spektrom, Agencija je izgradila mrežu radiomonitoring stanica na području Bosne i Hercegovine. Sistem mreže radiomonitoring stanica se sastoji od fiksnih radiomonitoring stanica (FMS) raspoređenih na sljedeći način: po jedna u glavnom sjedištu i dva regionalna sektora (Mostar i Banjaluka), 10 (9 izgrađenih) fiksnih monitoring stanica, daljinski upravljanih (RMS), 3 mobilne radiomonitoring stanice (MMS) i jedne transportabilne monitoring stanice (TMS).

Održavanje i administriranje mreže radiomonitoring stanica podrazumijeva i periodično produžavanje odgovarajućih građevinskih dozvola lokalnih vlasti, tako da Agencija u ovom smislu ulaže velike napore kao bi ažurirala pravno-imovinsku dokumentaciju. Međutim, komplikovane procedure za dobijanje potrebnih dozvola, u skladu s legislativom i propisima u BiH, a u vezi sa Zakonima o prostornom uređenju i građenju za instaliranje monitoring stanica, dodatno opterećuju ljudske kapacitete ove službe.

4.1.2 Učešće u aktivnostima CEPT

Agencija je učestvovala u radu CEPT FM PT22, radne grupe za radiomonitoring, te dala doprinos u izradi 3 dokumenta vezana za mjerenja digitalnih signala (LTE i DVB-T, C i S tehnologija, te mjerenja elektromagnetnog zračenja s aspekta uticaja na ljudsko tijelo i zdravlje).

4.1.3 Regulatoriva u oblasti mjerenja i kontrole radiospektra

U okviru redovnih poslova, vršena je i provjera pristiglih Izjava o sigurnosti, korisnika izdatih Dozvola, u vezi s Pravilom 37/2008. U navedenom periodu izvršena je analiza i unos 921 Izjave o sigurnosti, te je i izdata 921 Potvrda o sigurnosti.

4.2 Odjeljenje za kontrolu poštivanja uslova dozvole

Aktivnosti kontrole poštivanja uslova dozvole temelje se na zakonskim obavezama koje proističu iz Zakona o komunikacijama BiH i evropskom regulatornom praksom, a u cilju osiguranja poštivanja pravila, naloga, instrukcija i zahtjeva za koje Agencija ima izvršna ovlaštenja da primjenjuje mjere kontrolnog pregleda izdatih dozvola. Odjeljenje za kontrolu poštivanja uslova dozvola radi u skladu sa Zakonom o komunikacijama BiH, ZUP BiH i ostalim podzakonskim aktima.

Redovne aktivnosti kontrole poštivanja uslova dozvola su:

- Kontrola rada korisnika dozvola RAK-a u smislu provjere i usklađenosti njihovog rada sa općim i posebnim uslovima dozvole, a u cilju provjere poštivanja svih naloga, instrukcija, zahtjeva i pravila koje donosi RAK;
- Identifikacija i provjera ilegalnog pružanja usluga i korištenja resursa za koje RAK izdaje dozvole;
- Praćenje realizacije rješenja korisnika dozvola izdatim od strane RAK-a;

Kontrola se provodi s ciljem pravovremenog uočavanja i sprječavanja kršenja obaveza iz dozvola i eventualnog otklanjanja posljedica koja ova kršenja mogu izazvati. Kontrola korisnika dozvola često obuhvata komplementarne kontrole, kombinaciju najavljenih i nenajavljenih kontrola da bi se postigao efikasan i efektivan cilj kontrole.

Na osnovu zahtjeva nadležnih područja u 2018. godini, neposrednim uvidom u rad i dokumentaciju, detaljno je planirana i izvršena kontrola 30 korisnika dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, korisnika dozvola za televizijsko emitovanje putem drugih elektronskih komunikacija, korisnika dozvola za radijsko emitovanje putem zemaljske radiodifuzije, korisnika dozvola za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža, korisnika dozvole za korištenje telefonske numeracije i korisnika dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu.

Prioritet u obavljanju zadataka kontrole imali su zahtjevi za kontrolom eventualnog ilegalnog pružanja usluga distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, korištenja telekomunikacione mreže koje ometaju rad korisnika dozvole RAK-a i legalnosti postavljanja predajničko/prijemnih infrastrukturnih objekata.

U 2018. godini posebna pažnja je bila posvećena kontroli korisnika dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u vezi s poštivanjem obaveza iz člana 10. stav (3) Pravila 79/2016 i Pravila 69/2013 o uslovima pružanja javnih telekomunikacijskih usluga i odnosima s krajnjim korisnicima.

4.3

4.3.1 Hardverska/mrežna infrastruktura

U toku 2018. godine je izvršena rekonfiguracija dijela mrežne infrastrukture Agencije koja se sastoji od:

- predefinisana skupa rezervisanih IP adresa;

- implementacije DMZ (DMZ ili demilitarizovana zona je pojam u informatici, koji se odnosi na opseg adresa koje su javno vidljive, na koje se inače adresiraju serveri, na kojim su pokrenuti servisi koji trebaju biti dostupni izvana, a u konkretnom slučaju to su: web registar, web sajt, RF portal) i izvršena migracija web servera;
- izvršena prekonfiguracija postojećih i implementacija novih virtuelnih mreža lokalnog područja (eng. VLAN), kao i podjela na funkcionalne i korisničke dijelove računarske mreže RAK-a;
- izvršena je prekonfiguracija "print" servera i grupe politike za štampače;
- predefinisane IP adresa i portova štampača;
- instaliranje novih sistemskih aplikacija i preraspored korisnika štampača;
- Implementirana je i konfigurirana virtuelna serverska infrastruktura za novi web sajt Agencije: 2 virtuelne "mašine" specifičnih karakteristika (aplikativni i podatkovni server). U okviru ove aktivnosti izvršeno je: kreiranje virtuelnih mašina, instalacija operativnih sistema i softvera, kao i potrebnih servisa, kreiranje međuveza i sl. Na ovoj platformi je, nakon ovih aktivnosti postavljen i pušten u rad novi, zvanični, web sajt RAK-a. U okviru ovih aktivnosti izvršena je nabavka "Wildcard SSL" certifikata za kompletnu domenu rak.ba.

4.3.2 Softveri

U toku 2018. godine implementirana je i puštena u rad aplikacija za praćenje postupka javnih nabavki s uključenim svim procedurama.

Završena je instalacija i konfiguracija nove virtuelne serverske infrastrukture za potrebe nadogradnje novog sistema za kontrolu ulazno/izlazne dokumentacije (OWIS sistem), a zatim migracija podataka i puštanje u rad nove verzije OWIS-a, uključujući rješavanje određenog broja dodatnih korisničkih zahtjeva.

Izvršena je softverska nadogradnja i dodatna konfiguracija firewall uređaja (firewall je uređaj za mrežnu bezbjednost, koji dozvoljava ili blokira tokove mrežnog saobraćaja, koji se odvijaju između nebezbedne zone (npr. Internet) i bezbedne zone (npr. privatna ili korporativna mreža). Firewall treba da spriječi neželjeni saobraćaj, blokira „upade“ u lokalnu mrežu i zaštititi računare u njoj.

IT odjeljenje je učestvovalo u implementaciji nadogradnje računarske aplikacije za planiranje i predikciju korištenja radiospektra (ICS Telecom).

Izvršena je instalacija nove serverske infrastrukture, implementacija nove verzije virtuelizacione platforme VMWARE, kompletna migracija svih postojećih virtuelnih mašina, sa svim podignutim servisima, migracija podataka na novi storage sistem, kao i instalacija i konfiguracija nove mrežne opreme, firewalla i switcheva, Access pointa.

5. PODRUČJE PRAVNIH, FINANSIJSKIH I OPĆIH POSLOVA

5.1 Podaci o ostvarenim prihodima

Ukupno ostvareni prihodi Regulatorne agencije za komunikacije za period 01.01. – 31.12.2018. godine iznose 10.135.060 KM ili 135,10% u odnosu na planirane. Od 01.01.2017. godine na snazi je Pravilo 80/2016 o naknadama za dozvole Regulatorne agencije za komunikacije prema kojem se visina naknada za dozvole za obavljanje djelatnosti telekomunikacija obračunava u procentu od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini. Procjena prihoda za 2018. godinu vršena je na osnovu podataka s kojima je Agencija

raspolagala o ostvarenom prihodu operatora za prethodne tri godine, uz primjenu stope od 0,60% od ostvarenog prihoda. Dio ovih prihoda u ukupnom iznosu od 8.108 KM uplaćen je na JRT i prema Zakonu o komunikacijama ne predstavlja prihode Agencije. Drugi dio ovih prihoda, u iznosu od 10.126.952 KM, predstavlja vlastite prihode Regulatorne agencije za komunikacije koji su i uplaćeni na transakcioni račun Agencije. Ukupno ostvareni prihodi u 2018. godini su manji od ukupno ostvarenih prihoda u 2017. godini za 945.202 KM, jer se u 2017. godini visina naknade za dozvole za obavljanje djelatnosti telekomunikacija obračunavala primjenom stope od 0,65%, a u 2018. godini primjenom stope od 0,60% od ostvarenog Prihoda.

Prihodi po osnovu naknada za korištenje spektra frekvencija, ostvareni u 2018. godini, iznose 14.676.206 KM ili 101,92% u odnosu na plan. Prihodi od novčanih kazni ostvareni su u iznosu od 167.500 KM i veći su za 68.500 KM u odnosu na ostvarene prihode po ovom osnovu u 2017. godini. Ovi se prihodi uplaćuju na Jedinstveni račun trezora i predstavljaju prihode budžeta institucija BiH.

5.2 Podaci o ostvarenim rashodima

Ukupno ostvareni rashodi Regulatorne agencije za komunikacije u 2018. godini iznose 6.855.191 KM, od čega se na opću potrošnju odnosi 6.494.582 KM, a na Program posebne namjene "Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva" se odnosi iznos od 360.609 KM.

Rashodi opće potrošnje su ostvareni u procentu od 86,6% u odnosu na planirane i odobrene rashode u Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2018. godinu (Zakon o budžetu). Indeks ostvarenih rashoda u odnosu na godišnji plan rashoda kod Tekućih izdataka iznosi 84,7%, a kod Kapitalnih izdataka 96,8%.

Manja izvršenja rashoda opće potrošnje u odnosu na odobrene rashode u 2018. godini su i posljedica kontinuiranih aktivnosti u Agenciji na stvaranju ušteda, posebno na onim vrstama troškova na koje se može direktno uticati.

Tokom 2018. godine su, u potpunosti, poštovana ograničenja u potrošnji propisana Pravilnicima Savjeta ministara BiH. Naime, Pravilnikom o korištenju telefona Agenciji su odobreni troškovi fiksnih telefona u iznosu od 20.000 KM, a potrošeno je 15.487 KM, odnosno 77,4% u odnosu na odobrene rashode. Istim Pravilnikom odobreni su troškovi mobilnih telefona u iznosu od 12.000 KM, a potrošeno je 7.560 KM ili 63% u odnosu na odobreni iznos. Pravilnikom o korištenju sredstava za reprezentaciju Agenciji je na godišnjem nivou odobren iznos od 15.000 KM, a tokom 2018. godine je potrošeno 12.735 KM ili 84,9%. Utrošena sredstva za putne troškove u 2018. godini iznose 293.637 KM. U odnosu na planirana i odobrena sredstva u budžetu za ove namjene, realizacija ovih troškova je manja za 76.363 KM ili za 20,6%.

Izdaci za usluge po osnovu ugovora o djelu, u 2018. godini, ostvareni su u iznosu od 41.971 KM (83,9% u odnosu na plan) i manji su za 680 KM u odnosu na izvršenje u 2017. godini. Ovi troškovi se odnose na isplate naknada za čišćenje prostorija u Regionalnim kancelarijama u Mostaru, Banjaluci i Sarajevu (8.300 KM), troškove nadzora i kontrole bezbjednosti objekata monitoring stanica na teritoriji Cazina, Bijeljine, Doboja, Brčkog, Tuzle, Malog Blaška i Laktaša (16.000 KM), te troškove prevođenja, lektorisanja, usluge QSL-a, poslove ekspertize i troškove procjene vrijednosti zgrade (cca 15.000 KM). Izvršenje kapitalnih izdataka u 2018. godini u odnosu na plan iznosi 96,8%.

Ukupan broj zaposlenih na kraju izvještajnog perioda je iznosio 125 i manji je za 1 od broja odobrenog Zakonom o budžetu.

5.3 Revizija materijalno-finansijskog poslovanja Agencije

Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH Centralne harmonizacijske jedinice, određeno je da poslove interne revizije za Regulatornu agenciju za

komunikacije obavlja Jedinica za internu reviziju Ministarstva komunikacija i transporta. Tokom 2018. godine obavljene su sljedeće interne revizije: revizija sistema javnih nabavki, revizija obračuna i isplate plata i naknada i naknadna revizija postupanja po preporukama/sistem javnih nabavki.

Interna revizija je uputila Agenciji 19 preporuka u vezi s funkcionisanjem sistema internih kontrola u izvještajnom periodu, koje su realizovane.

Prema Izvještaju o finansijskoj reviziji Regulatorne agencije za komunikacije za 2017. godinu, broj 01/02/03-07-16-1-732/18 iz juna 2018. godine, Kancelarije za reviziju institucija BiH, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2017. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

PREGLED
Ostvarenja prihoda po izvorima od 01.01.2018- 31.12.2018.

Tabela 15.

<i>R.b.</i>	<i>Izvor prihoda</i>	<i>Ekonomski kod</i>	<i>Planirani prihodi za 2018. godinu</i>	<i>Rebalans (+,-)</i>	<i>Korigovani plan (4+,-5)</i>	<i>Ostvareno u tekućem periodu</i>	<i>Index (7/6)</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
1	Ostali prihodi od fin. i nemater. imovine	721219				6.637	-
2	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	721511				64	-
3	Prihodi od zahtjeva, molbi i dr. podnesaka	722101				955	-
4	Prihodi od žalbi protiv rješenja	722102				310	-
5	Prihodi od rj. za koje nije propisana pos.nak	722103				4.708	-
6	Prihodi od ovjere potpisa i pečata	722105				32	-
7	Naknade od dozvola za emitovanje	722501	500.000		500.000	485.962	97%
8	Naknade od doz. za operatora fix.telefonije	722502	9.000.000		9.000.000	9.276.376	103%
9	Naknade za adm.-teh. obradu zahtjeva	722503				50.547	-
10	Naknade za dozv. u radiokomunikacijama	722504	300.000		300.000	290.241	97%
11	Nakn. za dozv. davaoca pristupa Internetu	722505					
12	Nakn. za dozv. operatora elek.-kom. mreža	722506					
13	Nakn. od dozv. operatora mob. komunikacija	722507					
14	Nakn. od dozv. za blokove u mobil. mreži	722508					
15	Nakn. od dozv. za pruž. audio-viz. medij. usl.	722509					
16	Nakn. od dozv. za negeograf. i kr. brojeve	722510					
17	Nakn. od dozv. za blokove u fix. telefoniji	722511					
18	Nakn. od dozv. za pruž. fiks. telefon. usluga	722512					
19	Nakn. od dozv. za TV emit. el.-kom. mreža	722513					
20	Nakn. od dozv. za pruž. usluga na UMTS	722514					
21	Naknade po Zakonu o slobodi pristupa informac.	722577				61	-
22	Ostali prihodi	722791				17.125	-
23	Novčane kazne za prekršaje	723104				1.930	-
24	CRA-Prihodi od kazni za prekršaje	723107				112	-
25	Primici od prodaje prometnih vozila	811114				0	-
UKUPNO			9.800.000		9.800.000	10.135.060	103%

PREGLED
Izvršenje rashoda po ekonomskim kategorijama od 01.01.2018 – 31.12.2018.

Tabela 16.

<i>R.b.</i>	<i>Vrsta Rashoda</i>	<i>Ekonomski kod</i>	<i>Budžet za 2018. godinu</i>	<i>Izmjene: Odluka VM, prestrukturizacija (+,-)</i>	<i>Korigovani Budžet (4+,-5)</i>	<i>Ostvareni iznos rashoda 01.01.-31.12.</i>	<i>Index (7/6)</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
I	Tekući izdaci		6.300.000		6.300.000	5.333.472	85%
1.	Bruto plate i naknade	6111	4.300.000		4.300.000	4.027.350	94%
2.	Naknade troškova zaposlenih	6112	380.000		380.000	328.808	86%
3.	Putni troškovi	6131	370.000		370.000	293.637	79%
4.	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	115.000		115.000	83.653	73%
5.	Izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	135.000		135.000	92.878	69%
6.	Nabavka materijala	6134	85.000		85.000	40.639	48%
7.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	6135	55.000		55.000	35.658	65%
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	6136	95.000		95.000	73.690	78%
9.	Izdaci za tekuće održavanje	6137	330.000		330.000	82.130	25%
10.	Izdaci osiguranja bank.usl.i plat. prom.	6138	70.000		70.000	46.574	66%
11.	Ugovorene i druge posebne usluge	6139	365.000		365.000	228.455	63%
II	Kapitalni izdaci		1.200.000		1.200.000	1.161.110	97%
1.	Nabavka opreme	8213	588.000		588.000	572.110	97%
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	8215	566.000		566.000	544.283	96%
3.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	8216	46.000		46.000	44.717	97%
III	Program posebne namjene		730.517		730.517	360.609	49%
1.	Metodologija rač.odvajanja i troš.rač	0704180	730.517		730.517	360.609	49%
	UKUPNO		8.230.517		8.230.517	6.855.191	83%

5.4 Sektor za pravne poslove

Sektor za pravne poslove je u 2018. godini, u okviru svoje nadležnosti, realizovao sljedeće aktivnosti:

- U aktivnostima na zastupanju Agencije u postupcima pred nadležnim sudovima u Bosni i Hercegovini Sektor za pravne poslove je:
 - Ustavnom Sudu Bosne i Hercegovine dostavio odgovor na Apelaciju podnesenu protiv Presude drugostepenog Vijeća Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 3 P 004219 16 Pž od 13.12.2016. godine kojom je, u cijelosti, odbijena kao neosnovana žalba apelanta/tužitelja i potvrđena prvostepena Presuda tog Suda, broj: S1 3 P 004219 14 P od 16.05.2016. godine, kojom je apelant/tužitelj odbijen sa zahtjevom za utvrđenje postojanja diskriminacije i onemogućavanja u realizaciji izgradnje bežične mreže digitalne interaktivne TV i Interneta na području Bosne i Hercegovine i obavljanje registrovane djelatnosti, kao i sa zahtjevom za isplatu materijalne štete u ukupnom iznosu od 15.125.000,00 KM, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama;
 - Sudu Bosne i Hercegovine podnio: 2 tužbe u upravnom sporu protiv konačnih rješenja Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine (URŽ), radi poništenja rješenja URŽ donesenih po žalbama ponuđača u postupcima javnih nabavki, 3 urgencije za razmatranje tužbi Agencije po hitnom postupku, 10 odgovora na tužbe protiv Agencije radi poništenja konačnih upravnih akata Vijeća Agencije i prvostepenih upravnih akata, kao i 95 prijedloga za dozvolu izvršenja radi prinudne naplate zaostalih dospjelih potraživanja po svim osnovama, u ukupnom iznosu od 236.228,60 KM (84.387,58 KM – po osnovu državnog doprinosa za korištenje radiofrekventnog spektra, 105.841,00 KM – po osnovu naknade za izdate dozvole i 46.000,00 KM – po osnovu izrečenih novčanih kazni), 2 odgovora po žalbama dužnika na sudska rješenja o prinudnom izvršenju i 166 drugih podnesaka po sudskim nalozima u izvršnim predmetima.

Od ukupnog iznosa naprijed navedenog duga, u 2018. godini je u izvršnim postupcima, prinudnim putem, naplaćen iznos od cca 195.201,70 KM (74.525,79 KM – na ime duga po osnovu državnog doprinosa za korištenje radiofrekventnog spektra, 92.675,91 KM – na ime duga po osnovu naknade za izdate dozvole i 28.000,00 KM – na ime duga po osnovu izrečenih novčanih kazni), kao i iznos od 7.355,79 KM – na ime potraživanja zakonske zatezne kamate na neplaćeni iznos glavnog duga, od dana dospjeća obaveze pa do isplate glavnog duga.

- U okviru aktivnosti na provođenju konkursnih procedura za popunu upražnjenih radnih mjesta i ostalih aktivnosti iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom, Sektor za pravne poslove je u 2018. godini pripremio ukupno 412 akata (odluke, rješenja, ugovori i dr.); Pored navedenih akata, pripremljeno je 16 nacrtu upravnih i drugih akata prema institucijama Bosne i Hercegovine i drugim nadležnim organima;

- U okviru normativnih aktivnosti, predstavnik Sektora za pravne poslove je aktivno učestvovao u pripremi radnog materijala i radu Radne grupe za izradu nacrtu Zakona o elektronskim komunikacijama i elektronskim medijima, po Odluci ministra Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, broj: 01-04-07-8-620-13/18 od 18.05.2018. godine. U 2018. godini zaposleni u Sektoru, također su aktivno učestvovali u radu više komisija i radnih grupa Agencije, po odlukama generalnog direktora;

- Od aktivnosti na pripremi sjednica Vijeća Agencije i u vezi sa sjednicama Vijeća Agencije, Sektor za pravne poslove je organizovao pripremu pet sjednica Vijeća, u okviru kojih je: pripremio i članovima Vijeća dostavio materijal za sjednice, pripremio 21 pravno izjašnjenje na žalbe za razmatranje Vijeću u drugostepenom postupku i, u skladu s donesenim odlukama Vijeća, pripremio 20 nacrtu upravnih akata u drugostepenom postupku.

- Po zahtjevima organizacionih jedinica Agencije, Sektor za pravne poslove dao je sedam (7) pravnih mišljenja u vezi s pitanjima primjene zakona i drugih propisa, kao i u najsloženijim pravnim pitanjima iz nadležnosti Agencije.
- U okviru aktivnosti na pružanju stručne pomoći organizacionim jedinicama Agencije u vezi s metodološkim jedinstvom u izradi prednacrta pravila i drugih općih akata, Sektor za pravne poslove je izvršio pregled i nomotehničku obradu šest nacrta, odnosno prijedloga pravila.
- U okviru poslova na koordinaciji aktivnosti prema Direkciji za evropske integracije (DEI) u cilju postupanja u skladu s Odlukom o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom EU (“Službeni glasnik BiH”, br. 75/16 i 02/18) i pružanja stručne pomoći organizacionim jedinicama Agencije koje, u okviru svoje nadležnosti, pristupaju izradi novog propisa koji se usklađuje s pravnom stečevinom EU, koordinirano je na usklađivanju 6 pravila Agencije i pripremljeno 6 zahtjeva za mišljenje o usklađenosti pravnih propisa Agencije. Po zahtjevu DEI-a pripremljen je izvještaj o usklađenosti pravnih propisa Agencije iz područja telekomunikacija sa tzv. „telekomunikacijskim paketom“ i pripremljen pregled stanja usklađenosti pravnih propisa Agencije s pravnom stečevinom EU za period 2003. – 31.12.2017. godine.

III ORGANIZACIJSKA STRUKTURA AGENCIJE

VIJEĆE:

- Plamenko Čustović – predsjedavajući
- Zoran Tomić – potpredsjedavajući
- Miloš Šolaja – član
- Nino Ćorić – član
- Ljubo Božović – član
- Faruk Borić – član
- Član Vijeća - *upražnjeno mjesto*

RUKOVODEĆI ZAPOSLENICI:

- Predrag Kovač – generalni direktor
- Pomoćnik direktora za Telekomunikacije – *upražnjeno radno mjesto*
- Helena Mandić – pomoćnik direktora za Emitovanje
- Siniša Petrović – pomoćnik direktora za Upravljanje radiofrekvencijskim spektrom
- Jasmin Mušović – pomoćnik direktora za Radiomonitoring, IT podršku i kontrolu poštivanja uslova dozvola
- Zdravko Drakulić – pomoćnik direktora za Pravne, finansijske i opće poslove
- Amela Zametica-Akšamija – rukovodilac Sektora za pravne poslove
- Meliha Kovačević – rukovodilac Sektora za licenciranje u telekomunikacijama
- Nadžida Sarić – rukovodilac Sektora za interkonekciju i regulaciju tržišta
- Asja Rokša-Zubčević – rukovodilac Sektora za audiovizuelne usluge i međunarodnu saradnju u emitovanju
- Emir Povelakić – rukovodilac Sektora za dozvole, digitalizaciju i koordinaciju u emitovanju
- Amela Odošević – rukovodilac Sektora za odnose s javnošću
- Boris Kujundžić – rukovodilac Regionalnog sektora Banja Luka
- Slaven Krilić, ovlašten za privremeno i dodatno obavljanje poslova rukovodioca Regionalnog sektora Mostar

IV AKTIVNOSTI VIJEĆA AGENCIJE U 2018. GODINI

U skladu sa Zakonom o komunikacijama, Vijeće Agencije vodi Agenciju u pogledu strateških pitanja provođenja Zakona o komunikacijama BiH. Osim toga, Vijeće Agencije ima funkciju apelacionog tijela za rješenja koja donosi generalni direktor. Vijeće Agencije usvaja prijedlog budžeta Agencije za svaku fiskalnu godinu.

Tokom 2018. godine, Vijeće Agencije je održalo pet redovnih sjednica.

U 2018. godini Vijeće Agencije je usvojilo sljedeće akte:

- Plan i program rada Vijeća Agencije za 2018. godinu,
- Prijedlog Budžeta/Proračuna Agencije za 2019. godinu,
- Godišnji izvještaj Agencije za 2017. godinu,
- Razvojni srednjoročni strateški plan Regulatorne agencije za komunikacije za period 2019 – 2021.
- osam pravila,
- pet odluka

U sklopu zakonom dodijeljene apelacione funkcije, Vijeće Agencije je u 2018. godini donijelo rješenja po 21 žalbi u drugostepenom postupku.

Također, Vijeće Agencije je razmotrilo:

- 15 informacija,
- 7 izvještaja i
- 2 analize.

Od 11.07.2017. godine, kada je stupila na snagu Odluka Parlamentarne skupštine BiH o razrješenju g. Mirze Milišića sa dužnosti člana Vijeća Agencije, nakon njegove ostavke, Vijeće Agencije radi u nepotpunom sastavu od šest članova.

Mandat sadašnjeg saziva Vijeća Agencije istekao je 23.12.2017. godine, o čemu je Vijeće Agencije obavijestilo oba doma Parlamentarne skupštine BiH, te izjavilo da će do imenovanja novog saziva Vijeća nastaviti ispunjavati zakonske obaveze u najboljem interesu krajnjih korisnika usluga koje reguliše Agencija.